

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту
(повна назва факультету)
Кафедра менеджменту та адміністрування
(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

магістр

(назва освітнього ступеня)

на тему: «Дослідження шляхів підвищення економічного потенціалу підприємства, на прикладі ТОВ «Галичина Ласунка»

Виконав(ла): студент(ка) VI курсу, групи БМм-61
спеціальності 073 «Менеджмент»

(шифр і назва спеціальності)

	(підпис)	Грицишин В.С. (прізвище та ініціали)
Керівник	(підпис)	Машлій Г.Б. (прізвище та ініціали)
Нормоконтроль	(підпис)	Мосій О.Б. (прізвище та ініціали)
Завідувач кафедри	(підпис)	Сороківська О.А. (прізвище та ініціали)
Рецензент	(підпис)	Шерстюк Р.П. (прізвище та ініціали)

Тернопіль
2024

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет _____ Факультет економіки та менеджменту

(повна назва факультету)

Кафедра _____ Кафедра менеджменту та адміністрування

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Дороківська О.А.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20 ____ р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття освітнього ступеня _____ магістр

(назва освітнього ступеня)

за спеціальністю _____ 073 «Менеджмент»

(шифр і назва спеціальності)

студенту _____ Грицишин Вікторії Степанівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Дослідження шляхів підвищення економічного потенціалу підприємства, на прикладі ТОВ «Галичина Ласунка»

Керівник роботи _____ Машлій Г.Б., к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом ректора від «12» вересня 2024 року № 4/7-916

2. Термін подання студентом завершеної роботи _____ 2 грудня

3. Вихідні дані до роботи звіти про фінансові результати, бухгалтерські баланси підприємства,

калькуляції продукції, звіти про виробництво продукції, звіти з праці та інші документи діяльності
ТОВ «Галичина Ласунка»

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретичні основи економічного потенціалу підприємства

2. Аналіз економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка»

3. Напрями підвищення економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка»

4. Охорона праці та безпека у надзвичайних ситуаціях

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів)

Динаміка вартості реалізованої продукції ТОВ «Галичина Ласунка» у 2021-2023 рр.; фінансово-економічні показники діяльності підприємства протягом 2021-2023 років; динаміка активів балансу ТОВ «Галичина Ласунка» за 2021-2023 роки; динаміка пасивів балансу підприємства у 2021-2023 роках; структура капіталу ТОВ «Галичина Ласунка» за 2023 рік; динаміка операційних витрат підприємства у 2021-2022 роках; показники рентабельності капіталу та продажів підприємства у 2022-2023 роках; динаміка показників рентабельності основних фондів та оборотних активів ТОВ «Галичина Ласунка» у 2021-2023 рр.; показники, що відображають ефективність використання оборотних коштів підприємства у 2021-2023 рр.; основні переваги використання програми 4logist для ТОВ «Галичина Ласунка»; основні етапи покращення

управління логістичними процесами; кошторис капітальних витрат на оптимізацію управління логістичним процесом на ТОВ «Галичина Ласунка»; очікувані економічні результати від впровадження заходів з оптимізації управління логістичним процесом на ТОВ «Галичина Ласунка»; схема технологічного процесу виробництва морозива молочного із вмістом екстрактів квітів гібіскусу й троянди; дані кошторису витрат на виробництво нових видів морозива із квітковими добавками на ТОВ «Галичина Ласунка»; техніко-економічні показники виробництва нових видів морозива із квітковими добавками на ТОВ «Галичина Ласунка»; прогнозна оцінка ефективності капітальних вкладень, здійснених у розширення парку автотранспорту ТОВ «Галичина Ласунка».

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ IV Охорона праці та безпека у надзвичайних ситуаціях	Р.П. Шерстюк		
	В.С. Стручок		

7. Дата видачі завдання 8 вересня 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
	Вступ	вересень 2024 р.	викон.
	Розділ 1 Теоретичні основи економічного потенціалу підприємства	вересень 2024	викон.
	Розділ 2 Аналіз економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка»	жовтень 2024	викон.
	Розділ 3 Напрями підвищення економічного потенціалу ТОВ “Галичина Ласунка”	жовтень 2024	викон.
	Розділ 4 Охорона праці та безпека у надзвичайних ситуаціях	листопад 2024 р	викон.
	Висновки та пропозиції	листопад 2024	викон.
	Бібліографія	листопад 2024 р.	викон.

Студент		Грицишин В.С. (прізвище та ініціали)
Керівник роботи		Машлій Г.Б. (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

«Дослідження шляхів підвищення економічного потенціалу підприємства, на прикладі ТОВ «Галичина Ласунка»

Магістерська робота: 76 с., 15 рис., 12 табл., 2 додатки, 34 літературних джерела.

Об’єктом дослідження є процес утворення та використання економічного потенціалу підприємства.

Предмет дослідження – теоретичні й дослідницько-практичні засади утворення та використання економічного потенціалу підприємства.

Мета дослідження – вивчення теоретичних засад економічного потенціалу підприємства, розроблення практичних рекомендацій, що націлені на зростання економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка».

Методи дослідження: фінансовий, статистичний аналіз, групування, порівняння, графічний, аналітичний, синтез, аналіз та ін.

У роботі здійснене дослідження економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка» і вироблено напрями його підвищення. Зокрема, розроблено заходи щодо нарощування економічного потенціалу товариства шляхом удосконалення управління логістичним процесом, внесено пропозиції щодо впровадження виробництва нових видів морозива із функціональними добавками та розширення парку автотранспорту товариства.

Розроблені пропозиції здатні бути впроваджені у діяльності ТОВ «Галичина Ласунка».

Ключові слова: економічний потенціал, елементи економічного потенціалу, ефективність використання економічного потенціалу, напрями підвищення економічного потенціалу.

SUMMARY

Study of the ways to increase the enterprise economic potential (LLC “Halychyna Lasunka” as a case study)

Master's thesis: 76 pp., 15 fig., 12 Table, 2 appendices, 34 references.

The subject of the study is the theoretical and research-practical principles of the formation and use of the economic potential of an enterprise.

The purpose of the research is to study the theoretical foundations of the economic potential of the enterprise, to develop practical recommendations aimed at increasing the economic potential of LLC «Halychyna Lasunka».

Research methods are: financial, statistical analysis, grouping, comparison, graphic, analytical, synthesis, analysis, etc.

The work carried out a study of the economic potential of LLC «Halychyna Lasunka» and developed directions for its improvement. In particular, measures to increase the economic potential of the company by improving the management of the logistics process, by introducing the production of new types of ice cream with functional additives and by expanding the company's fleet of vehicles have been developed.

The proposals outlined can be implemented in the activities of LLC «Halychyna Lasunka».

Keywords: economic potential, elements of economic potential, efficiency of use of economic potential, directions of increasing economic potential.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	
ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1 Наукові підходи до трактування поняття економічного потенціалу та принципів його формування.....	10
1.2 Наукові погляди на структуру економічного потенціалу.....	14
1.3 Засади стратегічного управління потенціалом підприємства.....	18
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТОВ «ГАЛИЧИНА ЛАСУНКА».....	
2.1 Загальна характеристика функціонування товариства.....	25
2.2 Аналіз фінансових передумов формування економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка».....	30
2.3 Аналіз ефективності використання економічного потенціалу товариства...37	
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТОВ “ГАЛИЧИНА ЛАСУНКА”.....	
3.1 Заходи щодо нарощування економічного потенціалу товариства шляхом удосконалення управління логістичним процесом.....	45
3.2 Пропозиції щодо впровадження виробництва нових видів морозива із функціональними добавками.....	52
3.3 Пропозиції щодо зростання економічного потенціалу товариства шляхом розширення парку його автотранспорту.....	57
РОЗДІЛ 4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ.....	
4.1 Організація охорони праці на ТОВ «Галичина Ласунка».....	63
4.2 Підвищення стійкості роботи об’єктів господарської діяльності під час НС техногенного та природного походження.....	66

ВИСНОВКИ.....	70
БІБЛІОГРАФІЯ.....	73

ВСТУП

Актуальність теми. Ринкові умови господарювання зумовлюють необхідність досягнення зростання економічного потенціалу, ефективне використання наявної у підприємства сукупності економічних ресурсів, що займає особливе місце у формуванні загальної системи управління підприємством. Забезпечення підвищення рівня економічного потенціалу сприяє зростанню конкурентоспроможності підприємства, дає йому можливість забезпечити створення конкретних переваг, які гарантують його тривале й ефективне функціонування в жорстких умовах конкуренції, забезпечити досягнення стратегічно важливих завдань діяльності.

Об'єктом дослідження є процес утворення та використання економічного потенціалу підприємства.

Предмет дослідження – теоретичні й дослідницько-практичні засади утворення та використання економічного потенціалу підприємства.

Мета дослідження – вивчення теоретичних засад економічного потенціалу підприємства, розроблення практичних рекомендацій, що націлені на зростання економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка».

Завдання дослідження:

- дослідження теоретичних основ економічного потенціалу підприємства;
- аналізування економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка»;
- напрями підвищення економічного потенціалу товариства;
- дослідження засад охорони праці та безпеки у надзвичайних ситуаціях.

Методи дослідження: фінансовий, статистичний аналіз, групування, порівняння, графічний, аналітичний, синтез, аналіз та ін.

Наукова новизна дипломної магістерської роботи полягає у дослідженні економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка» та визначенні шляхів його нарощування. Зокрема, розроблено заходи щодо нарощування економічного потенціалу товариства шляхом удосконалення управління

логістичним процесом, внесено пропозиції щодо впровадження виробництва нових видів морозива із функціональними добавками та розширення парку автотранспорту товариства.

Інформаційною базою дослідження слугують звіти про фінансові результати товариства, його бухгалтерські баланси, Статут товариства, звіти про виробництво продукції, калькуляції продукції, звіти з праці, а також інші документи, що стосуються діяльності ТОВ «Галичина Ласунка».

Апробація результатів дослідження. Основні матеріали роботи доповідались та отримали позитивну оцінку на IV Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток соціально-економічних систем в геоекономічному просторі», яка проходила 22-23 травня 2024 року, а також VII Міжнародній науково-практичній конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах», що відбулася 5 листопада 2021 року (м. Тернопіль).

Структура й обсяг роботи. Кваліфікаційна робота містить вступ, чотири розділи, висновки. Робота містить 76 сторінку тексту, 15 рисунків, 12 таблиць, 2 додатки. Бібліографія складається із 34 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Наукові підходи до трактування поняття економічного потенціалу та принципів його формування

На сучасному етапі розвитку важливе значення посідає забезпечення підвищення конкурентоспроможності підприємства та його високої ефективності, що сприяє створенню засад для прогресивного розвитку національної економіки, що є особливо актуальним в умовах багатьох складних викликів сьогодення. Тому необхідно обґрунтовувати потенційні джерела активізації підприємницької діяльності, проводити пошук додаткових резервів примноження потенціалу компанії, здійснювати виявлення її внутрішніх можливостей розвитку [1].

Як вважає Крилов Д.В., потенціал підприємства становить визначений набір ресурсів, а також засобів та чинників, раціональне та комплексне використання яких дає змогу досягати поставлених підприємством цілей діяльності, а також задовольняти наявні у суспільстві інтереси. Загалом потенціал відіграє дуже важливу роль у функціонуванні підприємства, виступаючи його рушійною силою, яка дозволяє вести успішну боротьбу із загрозами зовнішнього середовища та конкурентами на ринку [1].

Квасницька Р.С. та Тарасюк М.В. окреслюють потенціал компанії і якості системи, що відзначається високою складністю і цілісністю, та включає у себе перелік сукупності наявних ресурсів та можливостей, які є тісно й постійно взаємопов'язані між собою, та можуть застосовуватися задля втілення попередньо розроблених стратегічних, тактичних, поточних завдань та цілей підприємства [2].

У системі загального потенціалу компанії дуже значна роль відводиться її економічному потенціалу, що становить важливий чинник забезпечення певних

умов життя суспільства. У використанні економічного потенціалу виявляються визначені особливості функціонування різних взаємопов'язаних складових виробництва, так як створюються передумови для приведення у дію рушійних сил економіки з метою перетворення вкладених ресурсів у отримані результати діяльності. Враховуючи це, на думку Бурси О.В., економічний потенціал підприємства становить нагромаджену працю, що виявляється у системі відтворення. Його суб'єктивним змістом автор вважає здатність людей застосовувати дану працю, причому більш значимі масштаби економічного потенціалу призводять до отримання вагоміших результатів його ефективного використання [3].

Дослідники Васьківська К.В., Лозінська Л.Д. і Галімуков Ю.О. відмічають, що економічний потенціал підприємства складає його реальну спроможність забезпечувати завдання досягнення виробничо-господарської діяльності згідно із поставленими цілями відповідно із обраною стратегією розвитку суб'єкта господарювання [4].

Пілецька С.Т. та інші автори зазначають, що економічний потенціал підприємства доцільно розглядати у конкретний момент часу у якості його здатності забезпечувати одержання певного кількісного та якісного результату. Поряд із цим, при оцінюванні економічного потенціалу необхідно здійснювати врахування його реальних можливостей, що прогнозуються у найближчій перспективі, забезпечувати стійке зростання капіталу, здійснювати стаке нарощування досягнутих результатів [5].

Бурса О.В. відмічає, що економічний потенціал, виступаючи у якості економічної категорії, здатен відображати економічні відносини працівників, що складаються у процесі нарощування масштабів, якими відзначається суспільне виробництво, й досягнення оптимального використання можливостей виробництва та збуту продукції, а також наявних у підприємства ресурсів, що зумовлено дією об'єктивних економічних законів. У процесі визначення економічного потенціалу необхідно враховувати сукупність наявних матеріальних та соціально-економічних можливостей та умов, раніше досягнуті

результати роботи компанії. При цьому доцільно використовувати показники, що характеризують:

- як абсолютну величину, так і структурне співвідношення, які складаються між різними елементами продуктивних сил;
- якісний стан, параметри, масштаби елементів продуктивних сил підприємства;
- наявність матеріально-сировинних ресурсів, ступінь їх освоєння та використання, рівень і динаміку зростання продуктивних сил [3].

Розглядаючи роль економічного потенціалу у відтворювальних процесах, вище згаданий автор пропонує подати наступним чином місце економічного потенціалу як складової системи загального потенціалу підприємства (рис. 1.1):

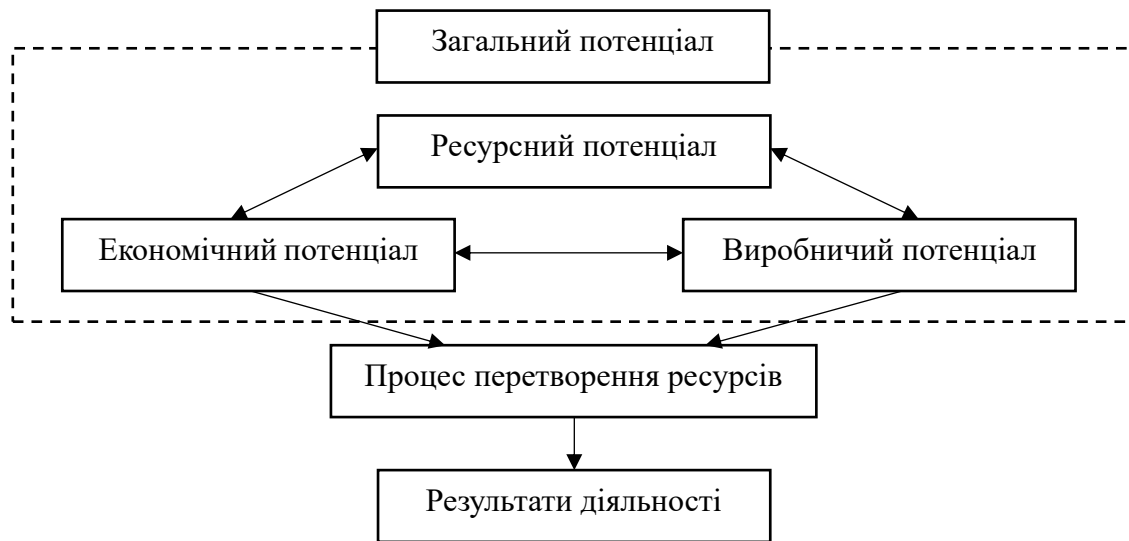

Рисунок 1.1 - Місце економічного потенціалу як складової системи загального потенціалу підприємства [3]

Важливу роль в економічному потенціалі відіграють фінансові ресурси, які включають статутний, додатковий й резервний капітал, короткотермінових та довготермінових кредитів, вартості капіталу, вкладеного в основні засоби, оборотні активи, фондів накопичення, інвестованого капіталу тощо. Не менш значуще місце у складі економічного потенціалу також посідають

нематеріальні ресурси, які відзначаються відсутністю матеріальної основи одержання доходів, а також невизначеністю величини отриманого у майбутньому прибутку у результаті її використання [3].

Економічний потенціал відзначається визначеними обсягами трудових ресурсів, якістю їх підготовки, зокрема, це стосується насамперед фахівців економічних служб та відповідних керівників вищого рангу управління. Економічний потенціал дозволяє забезпечити балансування стану підприємства відповідно до його зовнішнього оточення, забезпечуючи стабільність функціонування та досягнення перспектив розвитку. На характерні особливості економічного потенціалу підприємства та його розвиток впливають безліч різноманітних умов та чинників, зокрема:

- досягнення науки й техніки,
- величина сформованих виробничих потужностей;
- рівень впровадження інновацій;
- наявність ресурсів матеріалів, сировини, що виступають у якості елементів виробничого процесу;
- рівень використання виробничих фондів;
- обсяг та якість залучених трудових ресурсів;
- якість системи управління;
- економічні зміни; міжнародна економічна інтеграція [3].

Усі вище зазначені чинники впливають на економічний потенціал із своїми суттєвими відмінностями, призводячи до зміни його окремих внутрішніх елементів. Враховуючи це, вищий рівень економічного потенціалу підприємства досягається як інтегрований підсумок усіх потенційних можливостей, якими відзначаються його внутрішні складові [3].

Науковець Крилов Д. В. відмічає, що часто економічний і фінансовий потенціали компанії розглядаються як окремі компоненти, що входять до складу загального потенціалу чи як складові один одного. Цей дослідник вважає, що фінансово-економічний потенціал виступає у якості комплексної системи, що включає економічну та фінансову складову та передбачає

здійснення їх органічного поєднання для забезпечення реалізації прийнятого стратегічного напрям розвитку суб'єкта господарювання. До основних принципів, на яких повинне базуватися формування та використання даного потенціалу, науковець відносить наступні:

- науковості, а також інформаційності управлінських рішень, що дає змогу визначати бачення варіантів майбутнього розвитку;
- гнучкості, яка передбачає здатність до зміни політики, яка реалізується компанією, під впливом дії зовнішнього середовища;
- комплексності, системності та цілісності, що виявляється у залежності розвитку потенціалу від конкретного етапу господарського процесу, на якому перебуває підприємство;
- результативність, дієвість – здійснення певного виду діяльності повинне супроводжуватися досягненням реального результату у встановлені терміни;
- диверсифікованість ризиків, завдяки чому виникає здатність забезпечення стабільності та стійкості на перспективу;
- формування умов для нарощування внутрішніх ресурсів, збільшення прибутковості діяльності, досягнення раціонального розподілу прибутку між різними видами діяльності підприємства [1].

1.2 Наукові погляди на структуру економічного потенціалу

Проведені дослідження наукових праць дали змогу виявити, що серед вчених не було сформовано єдиного погляду на складові економічного потенціалу підприємство. Було встановлено, що наукова література не містить єдиного переліку його елементів, так як різними авторами використовуються відмінні між собою підходи щодо формування структури економічного потенціалу компанії та його місця у її загальному потенціалі.

Зокрема, Бурса О.В. зазначає, що структура загального потенціалу підприємства, крім економічного, включає також виробничий та ресурсний

потенціали, які між собою тісно взаємопов'язані. На думку цього автора, за допомогою вказаних вище складових економічного потенціалу забезпечується реалізація виробничого потенціалу. Адже наявність капіталу, грошових коштів, економічних стимулів, різноманітних економічних зв'язків, що формуються у складі економічного потенціалу, створюють передумови для налагодження через випуск продукції виробничого потенціалу, та зумовлює здатність трудових ресурсів реалізувати свої можливості та забезпечує отримання позитивних результатів діяльності підприємства. Отже, виробничий потенціал здатний синтезувати потенціали підприємств, що працюють у сфері матеріального виробництва. Він виявляє виробничі можливості щодо продукування матеріальних благ чи надання послуг [3].

У розумінні вище згаданого автора структуру економічного потенціалу можна подати у наступному вигляді (рис. 1.1).

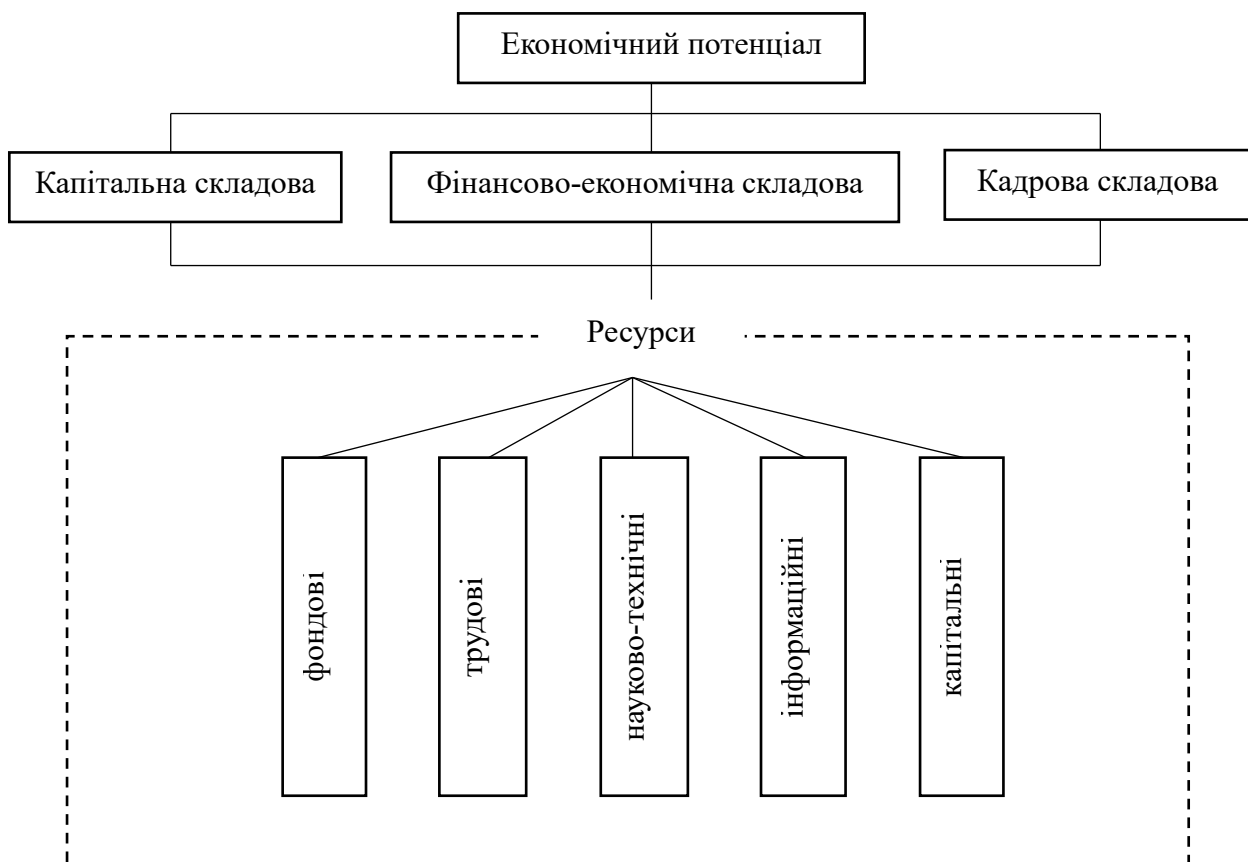

Рисунок 1.1 - Структура економічного потенціалу [3]

На думку науковців Ажаман І.А. та Жидкова О.І., у складі економічного потенціалу можна виділити такі складові як інноваційна, соціально-культурна, виробничо-комерційна, екологічна, маркетингова, а також стратегічні орієнтири. Економічний потенціал взаємодіє з такими видами потенціалів як кадровий, виробничий, інформаційний, фінансово-інвестиційний, конкурентний, організаційно-управлінський, підприємницький, інноваційний, маркетингово-збутовий [6]. Структура, якою відзначається економічний потенціал підприємства згідно позиції вище згаданих науковців, зображена на рис. 1.2.

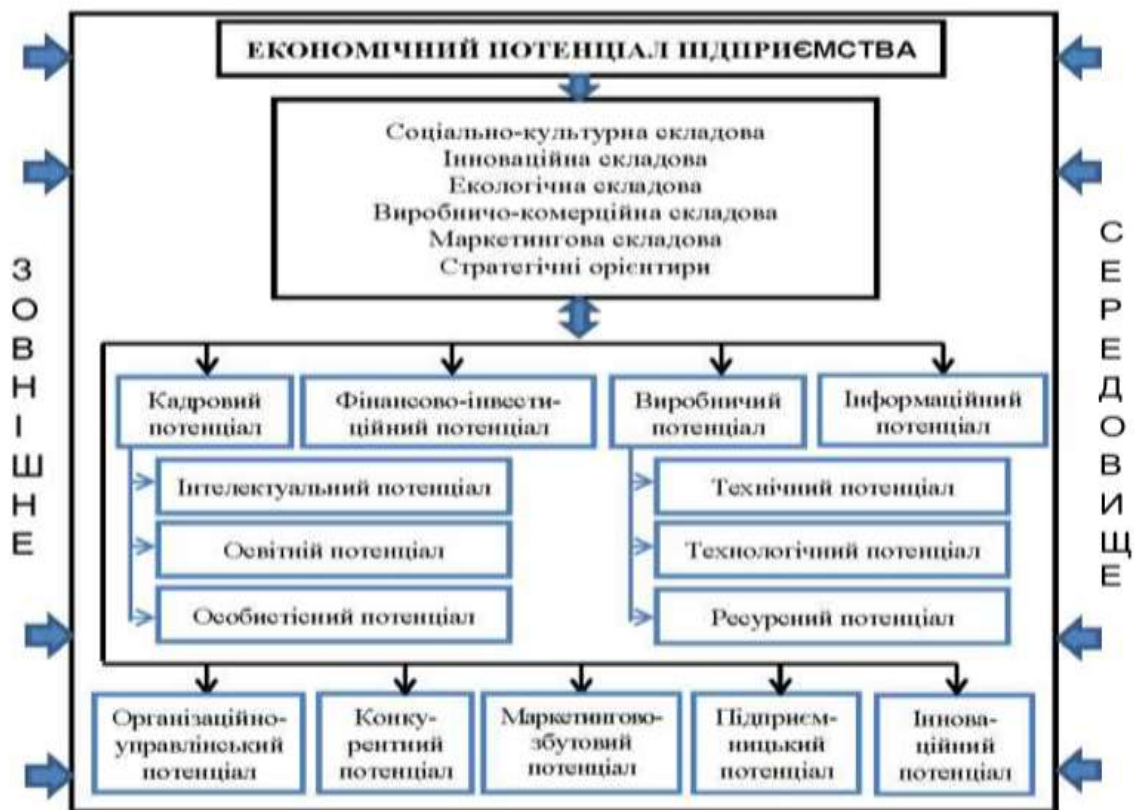

Рисунок 1.2 - Структура економічного потенціалу підприємства [6]

Економічний потенціал може вважатися достатнім, якщо в умовах динамічних факторів попиту та розподілу забезпечується достатність темпів економічного зростання. Досягнення абсолютної ефективності економічного потенціалу буде спостерігатися у випадку, коли потенціал буде використовуватися найбільш раціонально, що забезпечить максимальний

обсягу виробництва продукції. Це буде відбуватися за умов розроблення відповідних механізмів реалізації потенційних можливостей, які забезпечать бажаний економічний ріст [3].

Такі дослідники як Богма О.С., В'ялець О.В. і Верчак А.О. зазначають, що у сучасній науковій літературі на сьогодні простежується таких 3 основних методологічних підходи, які можна застосовувати при проведенні оцінки економічного потенціалу. Кожен із цих підходів відзначається використанням особливих, властивих саме йому методів та прийомів. До них відносяться:

а) майновий підхід, що втілюється шляхом акумуляції активів. При цьому підході пропонується розглядати підприємство як цілісний майновий комплекс;

б) витратний підхід. Він застосовується у разі здійснення оцінювання окремих активів;

в) ринковий (або порівняльний) підхід, при якому акцентується увага на доходи та прибутку. Дані підходи варто використовувати у процесі оцінювання економічного потенціалу у вартісній формі, а також для його дослідження у динаміці з метою розроблення управлінських рішень, що є націленими на досягнення розвитку підприємства [8]. Структура економічного потенціалу згідно позиції Богми О.С. наведена на рис. 1.3.

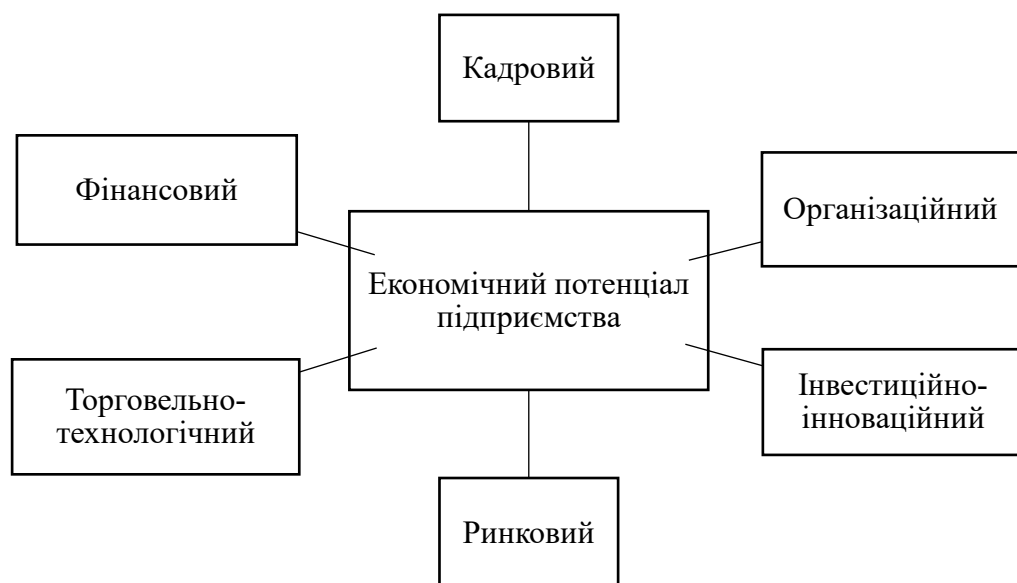

Рисунок 1.3 – Структура економічного потенціалу (згідно джерела [8, с. 46])

Дослідники Васьківська К. В., Лозінська Л.Д. і Галімух Ю.О., розглядаючи економічний потенціал підприємства як його здатність практично реалізувати цілеспрямовану виробничо-господарської діяльність, що повинна перебувати у чіткій відповідності до обраної стратегії розвитку підприємства, виокремлюють у складі структурних компонентів економічного потенціалу наступні його види: кадровий, виробничий, інформаційний, інвестиційно-інноваційний, включаючи розроблену стратегію розвитку. Науковці також зазначають, що практична діяльність підприємства за умов динамічних змін перебуває у залежності від сукупності можливостей, наявних у нього. Ефективна реалізація даних можливостей виступають – це необхідна умовою налагодження дієвої роботи та одержання бажаного результату виробничої діяльності та позитивного ефекту [4].

При цьому слід здійснювати урахування характерних особливостей, якими володіють складові економічного потенціалу, та їх реальний вплив на формування загальної системи цінностей, створеної та втіленої підприємством, що відображається у кінцевих результатах роботи компанії.

1.3 Засади стратегічного управління потенціалом підприємства

У результаті аналізування системи управління економічним потенціалом підприємства науковці приходять до висновку, що управління економічним потенціалом компанії відзначається стратегічним характером та виступає як складова частина процесу стратегічного управління [9]. Процес стратегічного управління, що є побудований на основі оцінювання економічного потенціалу фірми, включає наступні етапи, наведені на рис. 1.4. Учені зазначають, що дослідження сильних та слабких сторін роботи підприємства, окрім аналізування фактичних результатів функціонування підприємства, включає здійснення оцінювання економічного потенціалу, а також його складових. При цьому проводиться встановлення фактичного рівня використання економічного потенціалу підприємства. На цьому етапі також встановлюються вимоги, що

висуваються до оптимальної структури, якою має відзначатися економічний потенціал підприємства, а також проводиться перевірка його фактичної структури на дієвість її використання [9].

Рисунок 1.4 – Місце, яке займає економічний потенціал підприємства в системі його стратегічного управління [9]

На наступному етапі, враховуючи дані аналізу зовнішнього середовища, проведеної оцінки економічного потенціалу, а також рівня його використання відбувається формування та аналізування стратегічних альтернатив розвитку компанії. Аналіз стратегічних альтернатив проходить за критерієм їх відповідності до ключових факторів середовища, цілям та місії підприємства із урахуванням ризиків втілення стратегій. Після цього здійснює вибір комплексної стратегії розвитку підприємства, його основних стратегій, на

основі яких здійснюється обрання стратегії використання та розвитку економічного потенціалу компанії. До її складу входять такі допоміжні стратегії як: стратегія його використання, стратегія оптимізації його структури та нарощування. Реалізація обраної стратегії розвитку компанії здійснюється шляхом проведення змін, розроблення політики, тактики, правил, процедур. Проведення запланованих змін повинне бути пов'язане із втіленням можливостей, якими володіє економічний потенціал підприємства. На етапі контролю та і оцінки результатів втілення стратегії здійснюються порівняння досягнутих фактично результатів із запланованими. Нарощування економічного потенціалу підприємства виступає як одне із важливих стратегічних завдань, що може бути реалізоване двома основними напрямками. Якщо перший із них базується на залученні ресурсів зовні, то другий, більш перспективний, полягає у пошуку внутрішніх резервів [9].

Як зазначає Костецька Н. І., внутрішній ресурсний потенціал підприємства включає такі види як технічний, трудовий, технологічний, інформаційний та фінансовий потенціали, що формуються від забезпечення різноманітними ресурсами – трудовими, природними, інформаційними ресурсами, необхідними засобами виробництва, грошовими коштами. При цьому використання стратегічного управління ресурсним потенціалом компанії слугує забезпеченню створення та використання стратегічного потенціалу підприємства [10]. Обмеженість ресурсів підприємства, необхідність їх періодичного оновлення також повинні бути враховані у процесі формування стратегічного потенціалу. Оптимальне використання наявних ресурсів, а також потенційних можливостей компанії, із врахуванням їх характерних переваг та особливостей шляхом їх унікального їх поєднання в процесі виробничо-господарської діяльності забезпечує зміцнення стратегічного потенціалу підприємства. Його формування можна забезпечити тільки за умови залучення таких ресурсів або їх комбінацій, що у довгостроковому періоді здатні забезпечувати вищий рівень конкурентоспроможності [10]. Ознаки ресурсів підприємства як об'єктів управління потенціалом наведено на рис. 1.5.

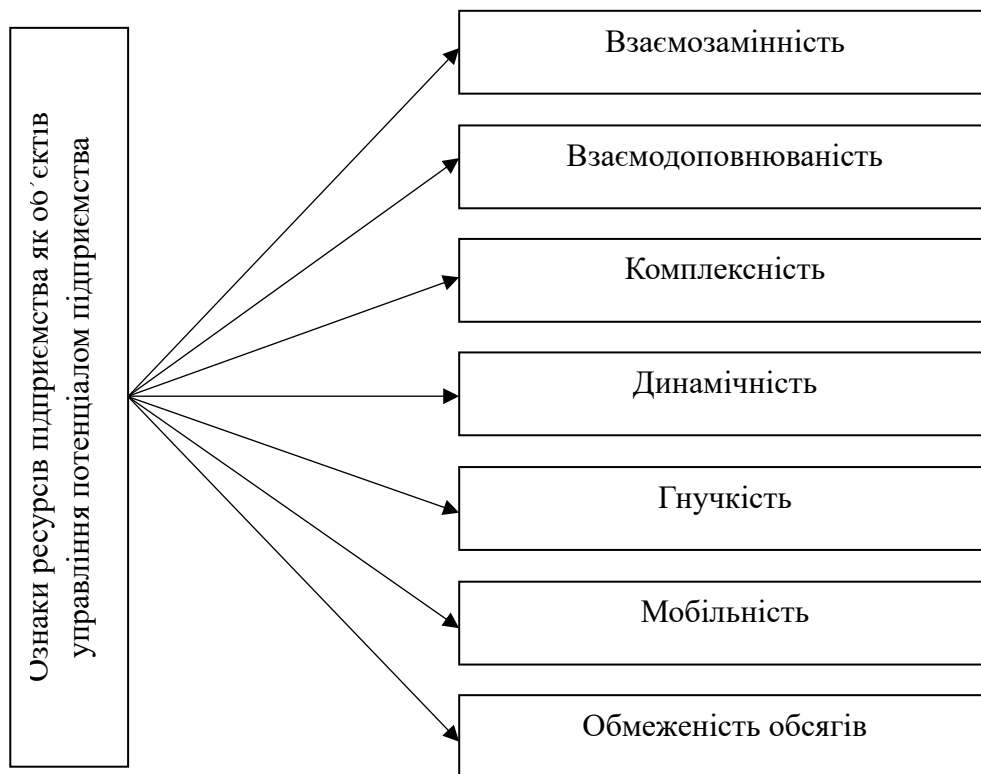

Рисунок 1.5 - Ознаки ресурсів підприємства як об'єктів управління потенціалом підприємства (розроблено автором з врахуванням [10])

Реалізація стратегічного підходу до управління потенціалом підприємства оснований на врахуванні взаємодії, яка налагоджується між внутрішнім та зовнішнім середовищем. При цьому у структурі стратегічного потенціалу компанії виділяються наступні ключові складові елементи: гнучкість організаційної структури, управлінська компетентність, стратегічна позиція підприємства, здатність до виробничо-технологічної ефективності. У результаті взаємного впливу внутрішнього середовища та стратегічного потенціалу підприємства забезпечується здатність забезпечувати виробничо-технологічну ефективність, що передбачає спроможність здійснювати функції, використовувати ресурси, втілювати основні й допоміжні процеси. Організаційна гнучкість підприємства покликана забезпечувати спроможність змінювати структуру, а також забезпечувати інтеграційну активність та створювати організаційні передумови для розвитку [10].

Формування управлінських компетентностей супроводжується здатністю

приймати й реалізовувати стратегічні рішення, необхідністю володіння різноманітними стратегічними знанням, та здійснюється в умовах взаємодії внутрішнього й зовнішнього середовища підприємства. Забезпечення наявності визначеного конкурентного становища та отримання стійких конкурентних переваг, що стосуються стану зовнішнього середовища, робить необхідним забезпечувати наявність оптимальної стратегічної позиції підприємства, яка полягає в створенні позитивної репутації підприємства, його керівництва, дотриманні соціальної відповідальності, завоюванні певних позицій підприємства на відповідному галузевому ринку.

Науковцями виділяються різноманітні підходи, що стосуються розуміння сутності й методик впровадження стратегічного управління підприємствами та, зокрема, стратегічного управління потенціалом компаній. При цьому можуть передбачатися різні кількості важливих етапів та складових елементів, включаються до його складу. На даний час найчастіше зустрічається підхід до стратегічного управління потенціалом фірми, що включає три її основних складові частини, які покликані здійснювати вирішення різноманітних завдань, та є відповідальними за процеси розробки, упровадження та контролю за втіленням стратегії підприємства. Вони наведені на рис. 1.6.

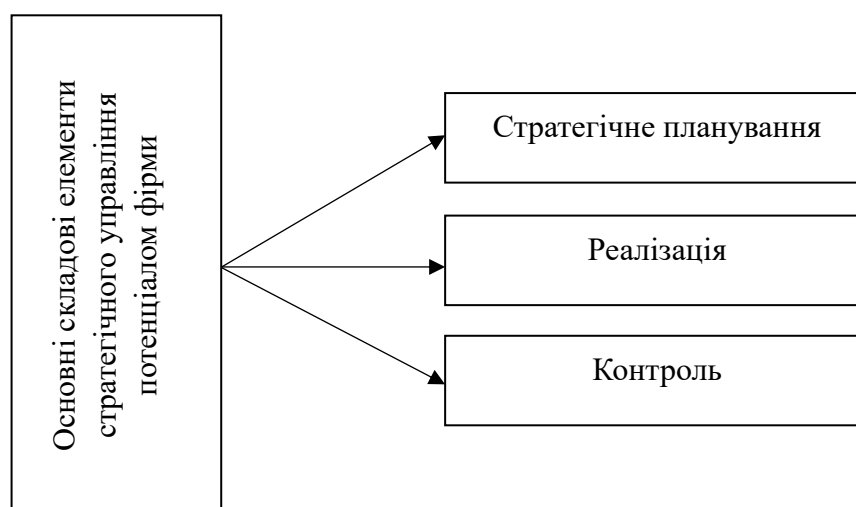

Рисунок 1.6 – Основні складові елементи стратегічного управління потенціалом фірми (подано автором на основі джерела [10])

Системою стратегічного планування забезпечується функція, що ставить за мету розробку стратегічної орієнтації підприємства, яка реалізується на базі аналізування ринку та внутрішньофірмових ресурсів. Дана система є орієнтована на виявлення перспектив забезпечення майбутнього економічного потенціалу, що здатен привести до успіху підприємства. Необхідним є забезпечення збалансованого розподілу завдань у межах стратегічного управління, яке стосується економічного потенціалу досягнення успіху підприємства. Так як стратегічному плануванню належить важлива роль у ході визначення напрямів розвитку підприємства, вироблення рішень, які стосуються розподілу необхідних ресурсів, а також здійснення формування відповідних стратегій, то стратегічне планування діяльності компанії забезпечує:

- встановлення місії, цілей і завдань розвитку підприємства, що стосуються довгострокової перспективи;
- формування умов майбутнього сталого розвитку компанії;
- створення передумов, що дають змогу впровадити розроблені раніше стратегії з використанням системи середньострокових і короткострокових планів [10].

Система реалізації передбачає конкретизацію чи підготовку до здійснення усіх завдань, які намічаються системою планування. Окрім того, при цьому також здійснюється перевірка їх ефективності. Система реалізації має забезпечувати створення нового потенціалу успіху, дієве перетворення наявного потенціалу фірми на фактори успіху.

Третю складову моделі складає стратегічна система контролю, що гарантує формування критичної оцінки наявної стратегії підприємства. При цьому заздалегідь визначаються ринкові загрози, а також пов'язані із цим необхідні зміни [11, с. 99]. Система контролю покликана забезпечувати здійснення перевірки ефективності реалізації рішень та планів, а також проведення постійного моніторингу достовірності планових передумов. Формування системи контролю у межах втілення стратегічного управління

потенціалом підприємства також повинне забезпечувати здатність до проведення критичного оцінювання стратегій (планів), що впроваджуються, та своєчасного виявлення небезпек, що можуть перешкоджати роботі підприємства. При цьому необхідно здійснювати ефективності рішень, що були прийняті у минулому періоді, та обґрунтування актуальності запланованих дій відповідно до поточних та перспективних змін зовнішнього середовища [10].

Функціонування системи реалізації є необхідним елементом ефективного впровадження у практичну діяльність компанії процесу планування. Завдяки добре підготовленому проєкту впровадження плану виникає змога узгодження перспективних цілей підприємства зі встановленими термінами виконання завдань, а також визначення та оптимального розподілу необхідних ресурсів, призначення працівників, що будуть відповідальними за реалізацію планів, окреслення кола їх обов'язків. Проведення ґрунтовної підготовки до впровадження планування забезпечує оптимальність використання ресурсів, дієвість реалізації планів, сприяє швидкому досягненню успіху підприємства [12].

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТОВ «ГАЛИЧИНА ЛАСУНКА»

2.1 Загальна характеристика функціонування товариства

ТОВ «Галичина Ласунка» було створене на основі добровільної згоди, яку висловили фізичні особи згідно із рішенням установчих зборів засновників від 8.12.2010 року, що здійснили об'єднання своїх коштів задля задоволення суспільних потреб.

Директор ТОВ «Галичина Ласунка» - Мазуренко В.О.

ТОВ виступає правонаступником прав і зобов'язань ВАТ «Галичина», що було перетворене в ТОВ «Галичина Ласунка» відповідно із рішенням про реорганізацію, що було прийняте загальними зборами акціонерів даного ВАТ.

У свою чергу, ВАТ «Галичина» було створене після проведення реорганізації через перетворення ДП «Тернопільська маслосирбаза», що було здійснене 18 березня 1996 року.

На початку двохтисячних років було здійснено реконструкцію ТОВ «Галичина Ласунка». На даний час дана компанія - прогресивне підприємство, яке постійно здійснює нарощування своєї потужності, а також підвищення якості продукції. ТОВ «Галичина Ласунка» постійно впроваджує перспективні технології, забезпечує покращення умов праці, а також удосконалення методів і форм управління.

Підприємство використовує впроваджену у його діяльності систему менеджменту, що стосується безпечності харчових продуктів, відповідно до вимог ISO 22000:2005. Це було підтверджено відповідним Сертифікатом, виданим органом з сертифікації 12.06.2015 року (м. Мюнхен, Німеччина).

31 березня 2014 року досліджуваному підприємству було видано Сертифікат, який посвідчив впровадження системи управління якістю щодо виробництва вафлів листових і фігурних та морозива ТОВ «Галичина Ласунка».

Цим було підтверджено відповідність вимогам ДСТУ ISO 9001:2009. Також видано інший Сертифікат, що засвідчив відповідність вимогам ДСТУ ISO 22000:2007 існуючої в компанії системи управління безпечністю харчових продуктів у сфері виробництва морозива, вафлів фігурних і листових, та безпечності організацій харчового ланцюга.

Виробничі потужності підприємства задіяні у виготовленні великої кількості найменувань морозива, а також вафельної продукції. Частина продукції власного виробництва експортується у Білорусь, Азербайджан, Казахстан, Естонію та Латвію.

У 2000 році відбулося народження продукту, що незабаром став флагманом асортиментної лінійки підприємства, оскільки тоді з'явилася ідея щодо створення смачного й великого ріжка під назвою «Гран-прі». Ця позиція є успішною і на сьогоднішній день, випуск цього товару здійснюється із малиновим джемом, шоколадними краплями, шматочками фруктів, полуницею-манго, ківі, какао, вишневим джемом тощо.

У 2011 р. на ринок морозива було виведене новинку «Малюк-Ам», що є високоякісним натуральним пломбіром, що немає вмісту барвників, рослинних жирів, консервантів, а також інших компонентів, що можуть завдати шкоду для дитячого організму. Дане морозиво містить натуральне молоко, а також відзначається наявністю багатьох корисних елементів, таких як вітаміни, молочний білок, мінеральні речовини й амінокислоти.

Цей натуральний пломбір, що виготовляється згідно особливої рецептури у хрусткому вафельному стаканчику, сприяє виходу даного товару в перелік лідерів продажу.

ТОВ «Галичина Ласунка» отримало патент на корисну модель, що передбачає виготовлення унікального за смаком, цукрового й здобного, особливого за технологією виготовлення вафельного стаканчику за допомогою використання спеціальної лінії, що була придбана австрійською компанією HAAS.

У 2015 р. дане підприємство отримало можливість проводити самостійне випікання незвичайних за своєю формою, плоских вафельних стаканчиків, які використовуються для виготовлення пломбірної серії морозива «Стакан-Великан», які відзначається оригінальною формою, смаком, вагою та високою якістю.

У складі продукції компанії міститься морозиво, що випускається:

- а) у вафельному ріжку;
- б) у вафельному стакані;
- в) ескімо;
- г) морозиво у формі брикету;
- д) фруктове морозиво;
- е) вагове морозиво;
- д) морозиво у відеречку;
- е) інші види.

ТОВ «Галичина Ласунка» завжди намагалося якнайбільш повно дотримуватися стандартів якості, воно вживало заходи, щоб постійно відслідковувати, наскільки готова продукція є безпечною і смачною при її вживанні.

Постійно здійснюючи заходи щодо удосконалення свого технологічного процесу і орієнтуючись на задоволення потреб споживачів, досліджувана компанія здобула великої популярності серед покупців та підтримує її донині.

Виробництво морозива ТОВ «Галичина Ласунка» базується на застосуванні передових технологій виробництва. На підприємстві здійснене впровадження системи управління якістю ISO 9001. Також застосовується у даному товаристві сертифікована система управління, націлена на забезпечення безпечних харчових продуктів - FSSC22000. Завдяки цьому, а також великому асортименту високоякісної продукції компанія вже тривалий час є успішним підприємством на вітчизняному ринку.

Дані динаміки вартості реалізованої продукції ТОВ «Галичина Ласунка» у 2021-2023 рр. наведені на рис. 2.1.

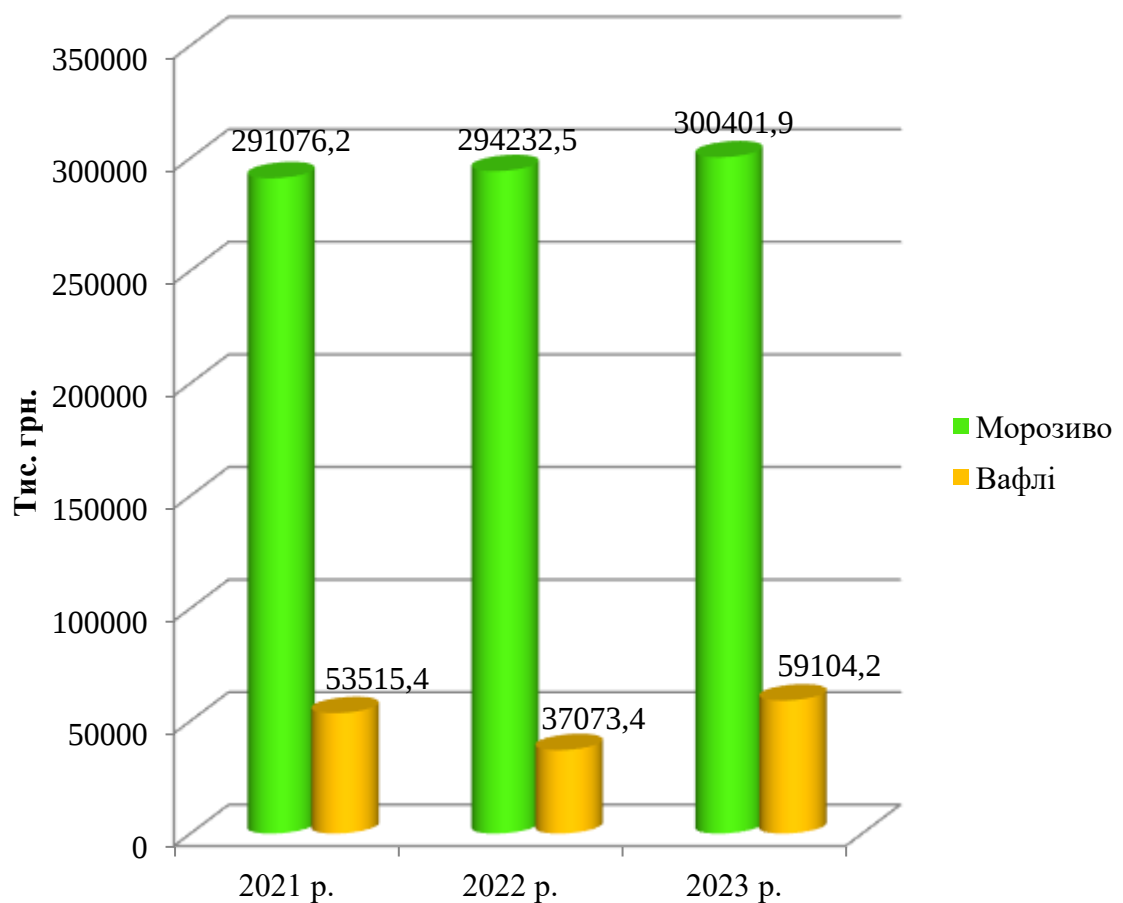

Рисунок 2.1 – Динаміка вартості реалізованої продукції ТОВ «Галичина Ласунка» у 2021-2023 рр.

За даними рис. 2.1, обсяги реалізованого морозива ТОВ «Галичина Ласунка» протягом 2021-2023 рр. зростали, а обсяги реалізації вафель дещо знижувалися у 2022 році, після чого спостерігався їх приріст.

Виробництво морозива ТОВ «Галичина Ласунка» базується на застосуванні передових технологій виробництва. На підприємстві здійснене впровадження системи управління якістю ISO 9001.

Також застосовується у даному товаристві сертифікована система управління, націлена на забезпечення безпечних харчових продуктів - FSSC22000. Завдяки цьому, а також великому асортименту високоякісної продукції, яка випускається даною компанією, вона вже тривалий час є успішною на вітчизняному ринку.

Фінансово-економічні показники, що характеризують роботу даного підприємства, відображені у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Галичина Ласунка» протягом 2021-2023 років (тис. грн.)

Показник	2021 рік	2022 рік	Абсолютне відхилення 2022/2021 рр. (+, -)	2023 рік	Абсолютне відхилення 2023/2022 рр. (+, -)
1. Чистий дохід від реалізації продукції (послуг, товарів, робіт)	343795	331306	-12489	359506	28200
2. Собівартість реалізованої продукції	250917	227519	-23398	236009	8490
3. Адміністративні витрати	8909	8986	77	7133	-1853
4. Витрати на збут	59522	64520	4998	54142	-10378
5. Інші операційні витрати	2963	2724	-239	4765	2041
6. Інші операційні доходи	1312	7054	5742	9197	2143
7. Валовий прибуток	92878	103787	10909	123497	19710
8. Прибуток від операційної діяльності	22796	34611	11815	66654	32043
9. Чистий прибуток	16785	28248	11463	53254	25006

Як результат проведеного нами аналізування фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «Галичина Ласунка» було виявлено, що у 2022 році спостерігалось зниження обсягів чистого доходу даного товариства,

отриманого від реалізації продукції, на 12 млн. 489 тис. грн. Проте функціонування компанії у наступному році принесло зростання її чистого доходу на 28200 тис. грн., що говорить про покращення виробничо-збутової діяльності за цей період.

Собівартість реалізованої продукції у 2022 році знизилася більше, ніж обсяги падіння виручки, а саме на 23 млн. 398 тис. грн., що є позитивним, а у 2023 році поряд із зростанням виручки вона збільшилася на 8 млн. 490 тис. грн. Адміністративні витрати та витрати на збут ТОВ «Галичина Ласунка» у 2022 році зростали, а у 2023 р. – знижувалися. Зауважимо, що протягом 2021-2023 років спостерігалось стабільне зростання інших операційних витрат, інших операційних доходів товариства.

Позитивними змінами відзначалася динаміка фінансових результатів ТОВ «Галичина Ласунка». Зокрема, валовий прибуток збільшився у 2022 році на 10 млн. 909 тис. грн., а в наступному році його зростання складало 19 млн. 710 тис. грн. Бажаним для підприємства було також нарощування суми прибутку від операційної діяльності – на 11 млн. 815 тис. грн. у 2022 році та на 32 млн. 43 тис. грн. у 2023 році. Чистий прибуток ТОВ «Галичина Ласунка» також стабільно зростає, причому його приріст дорівнював 11 млн. 463 тис. грн. за 2022 рік та 25 млн. 6 тис. грн. за 2023 рік. Порівняно з 2021 роком сума чистого прибутку зросла в 3,17 разів, що свідчить про значні економічні успіхи досліджуваного підприємства.

2.2 Аналіз фінансових передумов формування економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка»

Економічний потенціал ТОВ «Галичина Ласунка» слугує основою прийняття ним стратегічних управлінських рішень. Від впливає на формування і реалізацію відповідних програм дій товариства на перспективу, виступаючи одним із головних об'єктів у процесі управління суб'єктом господарювання. Враховуючи це, важливим є дослідження економічного потенціалу ТОВ

«Галичина Ласунка» як основи його економічного розвитку, а також структурування його складових, що дасть змогу сформулювати напрями активізації економічної політики, спрямованої на інтенсифікацію економічних процесів.

Слід враховувати, у системі управління економічним потенціалом ТОВ «Галичина Ласунка» одне із головних завдань – це забезпечення його необхідними видами активів. Процес оцінювання економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка» включає проведення аналізу його балансу. Горизонтальний аналіз ґрунтується на порівнянні окремих статей балансу даного підприємства у динаміці, та передбачає розрахунок відхилень значень показника у звітному періоді від попереднього періоду, а також встановлення причин, що зумовили виникнення цих відхилень. Проведення такого виду аналізу дозволяє виявити існуючі тенденції розвитку складових активів та пасивів ТОВ «Галичина Ласунка», а також фінансових показників його діяльності. Результати горизонтального аналізу балансу ТОВ «Галичина Ласунка» відображено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Зміни сум активів балансу ТОВ «Галичина Ласунка» у 2021-2023 роках (тис. грн.)

Назва показника	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення від попереднього року (+, -)	
				2022 р. від 2021 р.	2023 р. від 2022 р.
1	2	3	4	5	6
I. Необоротні активи					
Незавершені капітальні інвестиції	1076	15544	47325	14468	31781
Основні засоби	29089	21600	14638	-7489	-6962
Первісна вартість	129067	129542	124663	475	-4879

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4	5	6
Знос	99978	107942	110025	7964	2083
Усього за розділом I	30165	37144	61963	6979	24819
II. Оборотні активи					
Запаси	54604	72801	79004	18197	6203
Виробничі запаси	26944	48479	57902	21535	9423
Незавершене виробництво	16949	12133	11034	-4816	-1099
Готова продукція	3703	11349	10064	7646	-1285
Товари	7007	750	4	-6257	-746
Дебіторська заборгованість за товари, продукцію, роботи, послуги	24260	32947	18248	8687	-14699
Дебіторська заборгованість за розрахунками із бюджетом	5380	5590	3437	210	-2153
у тому числі із податку на прибуток	1697	3008	698	1311	-2310
Інша поточна дебіторська заборгованість	17428	3784	3794	-13644	10
Гроші та їх еквіваленти	13995	23562	75380	9567	51818
Інші оборотні активи	167	306	209	139	-97
Усього за розділом II	115834	138990	180072	23156	41082
Баланс	145999	176134	242035	30135	65901

На основі даних, відображених у табл. 2.2, робимо такі висновки. Залишкова вартість основних засобів ТОВ «Галичина Ласунка» неухильно зменшувалася, а вартість їх зносу – зростала.

Серед оборотних активів у 2022 році спостерігалось зменшення сум: незавершеного виробництва, товарів, що перебувають на складі, а також іншої поточної дебіторської заборгованості. Суми решти складових оборотних активів ТОВ «Галичина Ласунка» нарощувалися за цей період. У 2023 році тенденція до спаду була характерна для запасів незавершеного виробництва, товарів,

готової продукції, а також різних видів дебіторської заборгованості, тоді як інші види оборотних активів зростали.

Графічно динаміка активів балансу ТОВ «Галичина Ласунка» за 2021-2023 роки відображена на рис. 2.2.

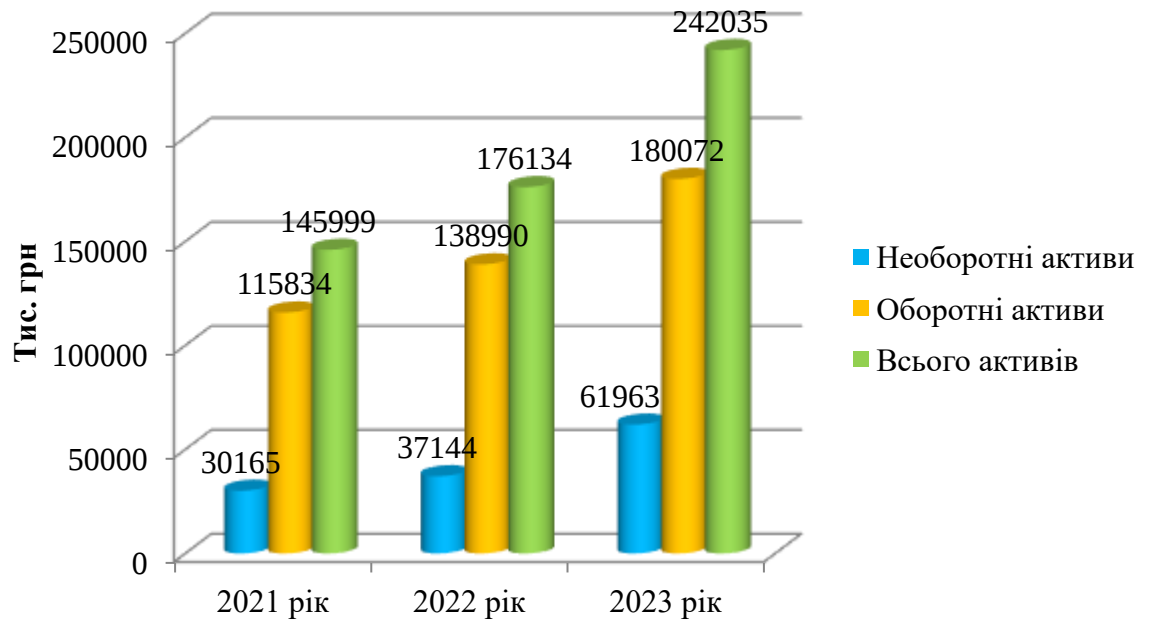

Рисунок 2.2 - Динаміка активів балансу ТОВ «Галичина Ласунка» за 2021-2023 роки

Згідно даних табл. 2.2 та рис. 2.2, загальна вартість активів ТОВ «Галичина Ласунка» зросла у 2022 році на 30 млн. 135 тис. грн., а у 2023 році – на 65 млн. 901 тис. грн. При цьому спостерігалось нарощування вартості таких видів активів товариства:

- необоротних активів у 2022 році на 6 млн. 979 тис. грн., а у 2023 році – на 24 млн. 819 тис. грн.;
- оборотних активів – у 2023 році на 23 млн. 156 тис. грн., а у 2023 році – на 41 млн. 82 тис. грн.

Динаміку пасивів балансу ТОВ «Галичина Ласунка» у 2021-2023 роках наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Динаміка пасивів балансу ТОВ «Галичина Ласунка» у 2021-2023 роках (тис. грн.)

Назва показника	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення від попереднього року (+, -)	
				2022 р. від 2021 р.	2023 р. від 2022 р.
Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	101804	101804	101804	-	-
Капітал в дооцінках	118	118	118	-	-
Резервний капітал	83	83	83	-	-
Нерозподілений прибуток	26945	55193	108445	28248	53252
Усього за розділом I	128950	157198	216950	28248	59752
Довгострокові зобов’язання та забезпечення					
Інші довгострокові зобов’язання	-	-	5000	-	5000
Усього за розділом II	-	-	5000	-	5000
Поточні зобов’язання і забезпечення					
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11896	16115	18417	4219	2302
розрахунками з бюджетом	153	220	193	67	-27
розрахунками з страхування	140	193	147	53	-46
розрахунками з оплати праці	491	760	594	269	-166
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	271	271	271	0	0
Поточні забезпечення	286	1360	257	1074	-1103
Інші поточні зобов’язання	3812	17	206	-3795	189
Усього за розділом III	17049	18936	20085	1887	1149
Баланс	145999	176134	242035	30135	65901

Згідно даних табл. 2.3, протягом 2021-2023 рр. для ТОВ «Галичина Ласунка» було характерне зростання вартості власного капіталу та поточних зобов'язань. Також у 2023 році спостерігалось появі у структурі пасивів довгострокових зобов'язань у сумі 5 млн. грн.

Також необхідно здійснити аналіз структури капіталу ТОВ «Галичина Ласунка», що дає змогу вивчити склад окремих видів капіталу даного товариства у його загальній сумі балансу. Також це дозволяє з'ясовувати існуючий склад ресурсів даного підприємства, виявити джерела їх формування, і в результаті цього сформувати загальну картину фінансового стану ТОВ «Галичина Ласунка».

Структура капіталу ТОВ «Галичина Ласунка» за 2023 рік показана на рис. 2.3.

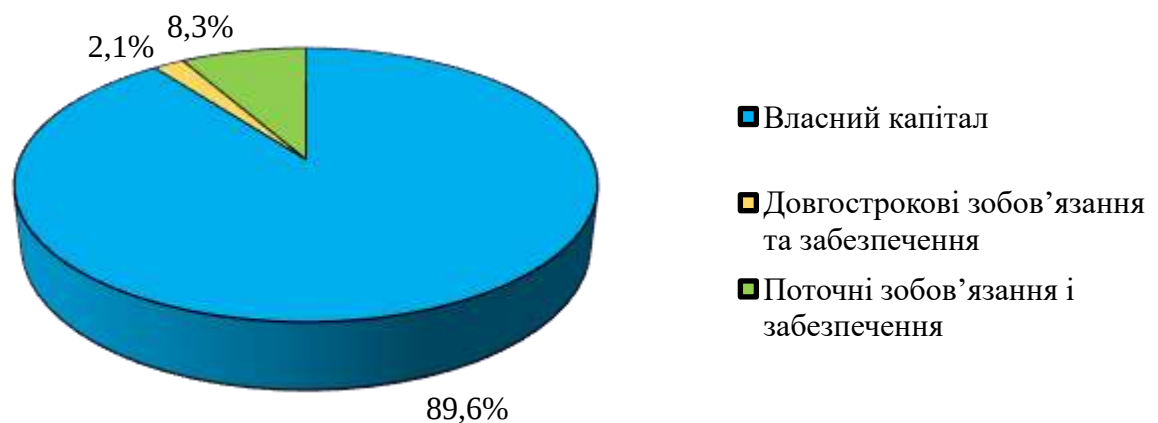

Рисунок 2.3 – Структура капіталу ТОВ «Галичина Ласунка» за 2023 рік

Отже, власний капітал ТОВ «Галичина Ласунка» у 2023 році займав 89,6%, на поточні зобов'язання і забезпечення – 8,3%, а на довгострокові зобов'язання і забезпечення припадало 2,1%. Така структура говорить про стійкість фінансового стану, оскільки позикові кошти займають порівняно невелику частину пасивів товариства.

Дані динаміки операційних витрат ТОВ «Галичина Ласунка» у 2021-2022 роках показано у табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Динаміка операційних витрат ТОВ «Галичина Ласунка» у 2021-2022 роках (тис. грн.)

Вид витрат	2021 рік	2022 р.	Абсолютне відхилення 2022/2021 рр. (+, -)	2023 р.	Абсолютне відхилення 2023/2022 рр. (+, -)
Матеріальні затрати	209123	201149	-7974	231853	30704
Витрати на оплату праці	31523	24859	-6664	24415	-444
Відрахування на соціальні заходи	6125	4617	-1508	5004	387
Амортизація	29687	15768	-13919	10395	-5373
Інші операційні витрати	48212	54766	6554	11657	-43109
Всього	324670	301159	-23511	283324	-17835

З даних табл. 2.4 робимо висновок, що числове значення суми операційних витрат ТОВ «Галичина Ласунка» у 2021-2023 роках стабільно спадало. Зокрема, це спостерігалось внаслідок того, що у досліджуваному періоді постійне зниження було характерне для витрат товариства, спрямованих на оплату праці й амортизацію. Останні з них відзначалися особливо значними змінами у сторону падіння (у 2022 році до попереднього року – на 13 мільйонів 919 тис. грн., а у 2022 році - на 5 млн. 373 тис. грн.).

Що стосується відрахувань на соціальні заходи, то дані витрати у 2022 році впали на 1 млн. 508 тис. грн., проте у 2023 році зросли на 387 тис. грн. до значення 2022 року. Зауважимо що значний вплив на загальну динаміку операційних витрат ТОВ «Галичина Ласунка» мали інші операційні витрати, які після приросту на суму 6 млн. 554 тис. грн. у 2022 році у наступному році скоротилися аж на 43 млн. 109 тис. грн. У той же час для матеріальних затрат товариства було характерне падіння їх величини у 2022 р. на 7 млн. 974 тис.

грн., проте у наступному, 2023 році, вони вже збільшилися на 30 млн. 704 тис. грн., що було зумовлено зростанням цін на сировинні ресурси ТОВ «Галичина Ласунка», використані у процесі операційної діяльності. У результаті вище названих змін сумарні операційні витрати у 2022 році знизилися 23 млн. 511 тис. грн., а у 2023 році – ще на 17 млн. 835 тис. грн. порівняно із попереднім періодом.

2.3 Аналіз ефективності використання економічного потенціалу товариства

Для цілей аналізування ефективності використання економічного потенціалу товариства доцільно використати, зокрема, показники прибутковості. Проведемо дослідження показників рентабельності ТОВ «Галичина Ласунка», що дасть змогу сформулювати уявлення щодо ефективності його роботи загалом, а також використання окремих видів наявних у товаристві виробничих ресурсів та капіталу. Для проведення оцінювання динаміки цих показників використаємо дані, відображені у табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Показники рентабельності капіталу та продажів ТОВ «Галичина Ласунка» у 2022-2023 роках, %

Назва показника	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення від попереднього року (+, -)	
				2022 р. від 2021 р.	2023 р. від 2022 р.
1. Рентабельність всього капіталу	11,64	17,54	25,47	5,90	7,94
2. Рентабельність власного капіталу	13,92	19,74	28,70	5,82	8,96
3. Рентабельність продажу за чистим прибутком	4,88	8,52	14,81	3,64	6,29
4. Рентабельність продажу за операційним прибутком	6,63	10,44	18,54	3,81	8,10
5. Рентабельність продажу за валовим прибутком	27,00	31,33	34,35	4,33	3,02

За даними табл. 2.5, практично усі вище наведені показники рентабельності ТОВ «Галичина Ласунка» відзначалися зростанням їх величини. Зокрема, ця тенденція була характерна для рентабельності загального капіталу, власного капіталу, показників рентабельностей продажу, які були розраховані за чистим, операційним та валовим прибутком, і вона спостерігалася незважаючи на ріст прибутку. Насамперед це було зумовлене суттєвим збільшенням прибутку товариства за 2021-2023 рр.

Графічне зображення динаміки показників рентабельності капіталу та продажів ТОВ «Галичина Ласунка» у 2022-2023 рр. подане на рис. 2.4.

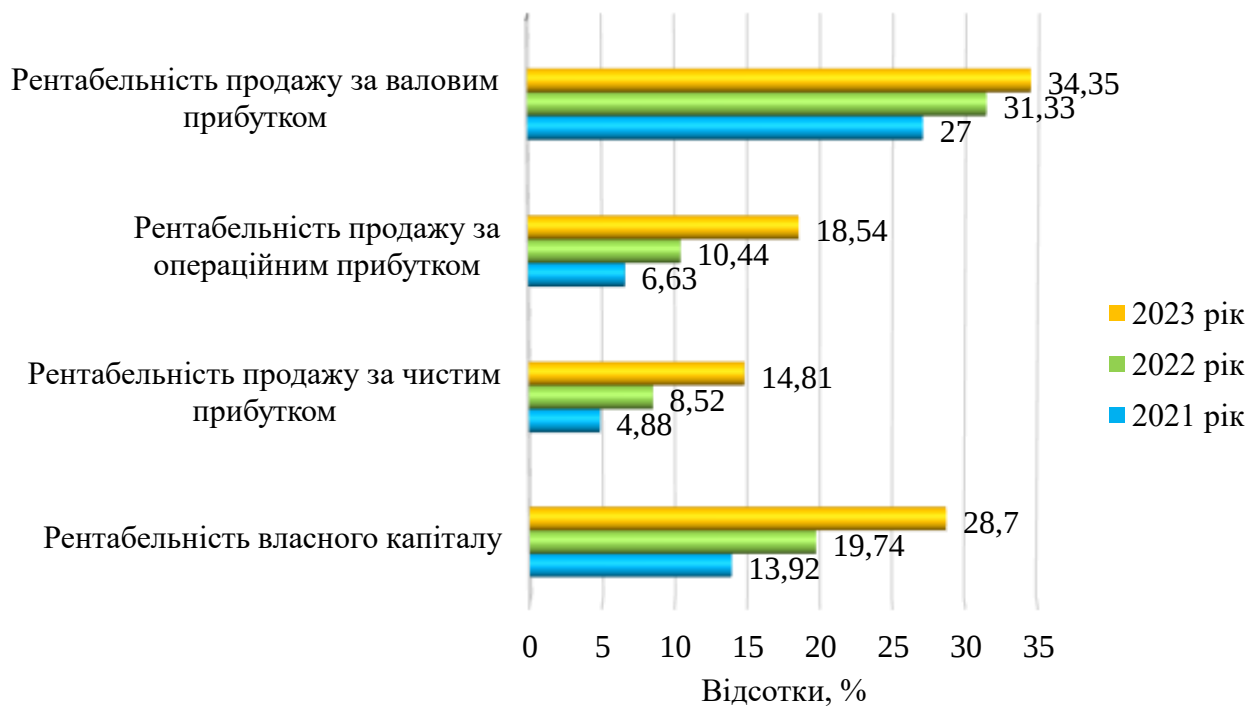

Рисунок 2.4 – Динаміка показників рентабельності капіталу та продажів ТОВ «Галичина Ласунка» у 2022-2023 рр. (%)

Важливою складовою процесу оцінювання використання економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка» є розрахунок рентабельності його основних та оборотних коштів. Для цього обчислення рентабельності основних фондів товариства застосуємо формулу:

$$R_{fa} = (P / FA) \times 100\%, \quad (2.1)$$

де Р — чистий прибуток підприємства;

FA – величина середньорічної вартості основних фондів.

$$R_{fa\ 2021p} = (16785 / 33990) \times 100\% = 49,4\%;$$

$$R_{fa\ 2022p} = (28248 / 25345) \times 100\% = 111,4\ %;$$

$$R_{fa\ 2023p} = (53254 / 18119) \times 100\% = 293,9\%.$$

Аналізування показника рентабельності основних фондів ТОВ «Галичина Ласунка» дає змогу обчислити суму прибутку, яку дає одна гривня, що була інвестована у придбання основних фондів цієї компанії. Результати вище наведених обчислень засвідчили, протягом 2021-2023 рр. спостерігалось дуже стрімке зростання рентабельності основних фондів ТОВ «Галичина Ласунка», яка за вказаний період зросла аж у 4,86 разів - з 49,4% до 293,9%, що засвідчує покращення використання даних видів активів товариства.

Проведемо обчислення рентабельності оборотних коштів ТОВ «Галичина Ласунка» (R_t), яка відображає ефективність їх використання. Для цього скористаємося наступною формулою:

$$R_t = (P / 3tr) \times 100\%, \quad (2.2)$$

де Р — чистий прибуток підприємства.

$$R_{t\ 2021p} = (16785 / 105184) \times 100\% = 15,9\%;$$

$$R_{t\ 2022p} = (28248 / 162567) \times 100\% = 17,4\ %;$$

$$R_{t\ 2023p} = (53254 / 159531) \times 100\% = 33,4\%.$$

Завдяки показнику рентабельності оборотних коштів ТОВ «Галичина Ласунка» можна обчислити суму прибутку/збитку, що припадає на 1 грошову

одиницю, що вкладена в оборотні кошти даного товариства. Як показали здійснені розрахунки, протягом 2021-2023 рр. ефективність використання оборотних коштів товариства зростала, про що засвідчує зростання їх рентабельності на ТОВ «Галичина Ласунка» за 15,9% до 33,4%.

Динаміка показників рентабельності основних фондів та рентабельності оборотних активів ТОВ «Галичина Ласунка» у 2021-2023 рр. зображена на рис. 2.5.

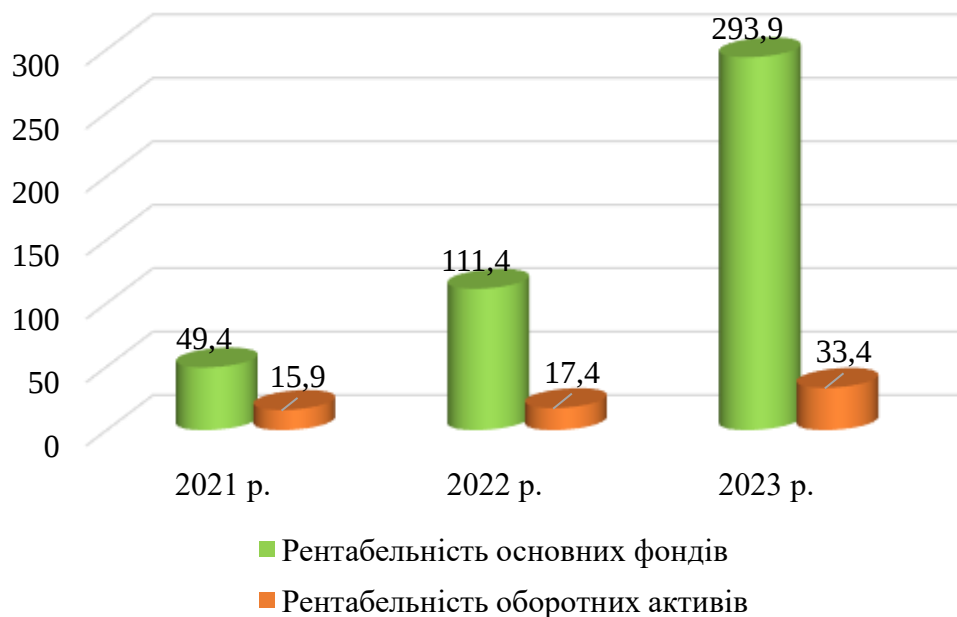

Рисунок 2.5 – Динаміка показників рентабельності основних фондів та оборотних активів ТОВ «Галичина Ласунка» у 2021-2023 рр. (%)

Отже, результати аналізування динаміки рентабельності основних фондів та рентабельності оборотних активів ТОВ «Галичина Ласунка» говорять про їх значне зростання протягом 2021-2023 років, що є позитивним аспектом використання даних видів активів у діяльності компанії.

Для характеристики використання економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка» доцільно використати показники, що дають можливість оцінити ефективність використання оборотних активів компанії, які здатні чинити вплив як на загальні темпи, так і на ефективність виробничої діяльності

товариства. Саме тому у якості важливого завдання, що ставиться задля забезпечення зростання економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка», виступає удосконалення управління оборотними активами товариства. Це дасть змогу досягнути отримання максимального результату при мінімальних вкладеннях коштів в оборотний капітал та сприятиме покращенню наявних у товариства фінансових ресурсів.

Показники оборотності можна віднести до важливих критеріїв, які здатні дати оцінку ефективності того, чи дієво проводиться використання оборотних коштів товариства. Вони дають можливість оцінити тривалість часу, за який відбувається повний обіг оборотних коштів.

Для визначення ефективності, яка була характерна для використання оборотних коштів ТОВ «Галичина Ласунка» за 2021-2023 роки, доцільна використати сукупність показників, одним із яких є коефіцієнт оборотності оборотних коштів (TR), для визначення якого застосуємо формулу:

$$TR = Q / 3tr, \quad (2.3)$$

де Q — обсяг реалізованої продукції (тис. грн.);

3tr — середні залишки оборотних коштів (тис. грн).

На основі розрахунку даного показника можемо визначити кількість оборотів, які роблять оборотні кошти за рік, а саме:

$$TR_{2021p.} = 343795 / 105184 = 3,27;$$

$$TR_{2022p} = 331306 / 162567 = 2,04;$$

$$TR_{2023p} = 359506 / 159531 = 2,25.$$

На базі проведених нами розрахунків значень коефіцієнта оборотності можна зробити такий висновок: кількість оборотів, які були зроблені оборотними коштами ТОВ «Галичина Ласунка», у 2021 році дорівнювала 3,27.

У 2022 році цей показник дещо зменшився (до 2,04), а у 2023 році – зріс до 2,25.

Збільшення цього показника за останній звітний рік є позитивною тенденцією, що дає уявлення щодо покращення використання оборотного капіталу ТОВ «Галичина Ласунка».

Обчислимо значення коефіцієнта завантаження оборотних коштів, що характеризує суму оборотних коштів, яка припадає на 1 грн. реалізованої даним товариством продукції. Для цього доцільно провести обчислення за такою формулою:

$$KZ = Z_{tr} / Q, \quad (2.4)$$

де KZ — коефіцієнт завантаження оборотних коштів.

Значення даного показника у 2021-2023 рр. для досліджуваного підприємства було наступним:

$$KZ_{2021p} = 105184 / 343795 = 0,31;$$

$$KZ_{2022p} = 162567 / 331306 = 0,49;$$

$$KZ_{2023p} = 159531 / 359506 = 0,44.$$

Розрахунки показали те, що у 2021 році на одну грошову одиницю продукції, реалізованої ТОВ «Галичина Ласунка», припадало 0,31 коп. оборотних коштів, у 2022 році даний показник зріс до 0,49, а у 2023 році – знизився до значення 0,44 коп., що говорить про досягнення покращення використання оборотних коштів.

Необхідно також проаналізувати швидкість обертання оборотних коштів ТОВ «Галичина Ласунка». Для цього використовується розрахунок кількості днів, протягом яких забезпечується здійснення одного обороту. Для цього застосуємо формулу:

$$T = 360 / TR, \quad (2.5)$$

де T — час обертання оборотних коштів (днів).

$$T_{2021p} = 360 / 3,27 = 110,1 \text{ дня};$$

$$T_{2022p} = 360 / 2,04 = 176,5 \text{ дня};$$

$$T_{2023p} = 360 / 2,25 = 160,0 \text{ днів}.$$

Аналізуючи значення показника часу обертання оборотних коштів, обчисленого нами вище, доцільно відмітити, що у ТОВ «Галичина Ласунка» у 2022 році зменшилася інтенсивність реалізації виробленої продукції, а у 2023 році вона зросла. Звідси робимо висновок, що даними останнього звітного року покращилася ефективність використання оборотних коштів ТОВ «Галичина Ласунка», про що говорить зменшення часу одного обертання оборотними коштами цього підприємства.

Показники, які відображають ефективність, з якою здійснюється використання оборотних коштів ТОВ «Галичина Ласунка», наведено у табл. 2.6.

Таблиця 2.6 - Показники, що відображають ефективність використання оборотних коштів ТОВ «Галичина Ласунка» у 2021-2023 рр.

Назва показника	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення від попереднього року (+, -)	
				2022 р. від 2021 р.	2023 р. від 2022 р.
Коефіцієнт оборотності	3,27	2,04	2,25	-1,23	0,21
Коефіцієнт завантаження	0,31	0,49	0,44	0,18	-0,05
Тривалість обігу оборотних коштів, днів	110,1	176,5	160,00	-66,4	-16,5

Для подальшого підвищення ефективності функціонування оборотних коштів підприємство може здійснювати такі заходи:

- скорочення тривалості виробничого циклу;
- удосконалення матеріально-технічного забезпечення на ТОВ «Галичина Ласунка»;
- оптимізація запасів підприємства;
- прискорення процесів продажу продукції споживачам з використанням комплексу маркетингових заходів.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТОВ “ГАЛИЧИНА ЛАСУНКА”

3.1 Заходи щодо нарощування економічного потенціалу товариства шляхом удосконалення управління логістичним процесом

З метою зростання економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка» пропонуємо здійснити заходи з удосконалення управління логістичним процесом на даному підприємстві. З цією метою плануємо впровадити нове програмне забезпечення шляхом використання програми 4logist [16]. Для ТОВ «Галичина Ласунка» це дасть наступні переваги:

- 1) упорядкування електронного документообігу та його значне прискорення;
- 2) збільшення швидкості комунікацій з клієнтами;
- 3) зростання прибутку компанії до 38% за рахунок оцифрування і здійснення оптимізації ключових бізнес-процесів;
- 4) мінімізація впливу людського фактору на бізнес-процеси підприємства, зменшення кількості помилок;
- 5) інтеграція даної автоматизованої системи із системою бухгалтерського обліку;
- 6) зростання ефективності роботи експедиторів та логістів;
- 7) досягнення економії часу логістів і експедиторів до 30%;
- 8) можливість для клієнтів бачити статус замовлення, здатність завантажувати документи та залишати повторні замовлення;
- 9) систематизація документів, вирішення проблем із пошуком договорів, рахунків, актів та ін.;
- 10) формування аналітичних звітів з метою прийняття правильних управлінських рішень;

- 11) покращення контролю над роботою співробітників та взаємовідносин з клієнтами;
- 12) автоматизація бізнес-процесів підприємства;
- 13) підвищення управління складськими операціями, включаючи процеси відвантаження і завантаження продукції;
- 14) виключення ризиків втрати даних;
- 15) забезпечення прозорості фінансових операцій, дотичних до сфери логістики;
- 16) можливість ведення фінансового обліку та контролю за дебіторською заборгованістю;
- 17) забезпечення швидкого виявлення проблем, що можуть спричинити збитки, та запобігання їм;
- 18) можливість зведення доходів та витрат в одному інтерфейсі, попередження виникнення помилок;
- 19) формування ефективної та зручної системи управління компанією шляхом об'єднання усіх бізнес-процесів в єдину систему [16].

До однієї із основних переваг 4logist відноситься те, що вона відзначається простотою інтеграції з іншими системами, зокрема, такими як 1С SAP та інші. При цьому бізнес-процеси вашої ТОВ «Галичина Ласунка» будуть збережені та не порушені.

До комплексу управлінських задач у даній сфері, що підлягають автоматизації, входять здійснення техніко-економічного планування; управління технічним обслуговуванням, а також ремонтом рухомого складу товариства; оперативне управління перевезеннями; управління трудовими ресурсами; управління матеріально-технічним постачанням; управління розрахунками, безпекою руху транспорту тощо.

Основні переваги використання автоматизації управління логістичними процесами шляхом впровадження програми 4logist для ТОВ «Галичина Ласунка» наведено на рис. 3.1.

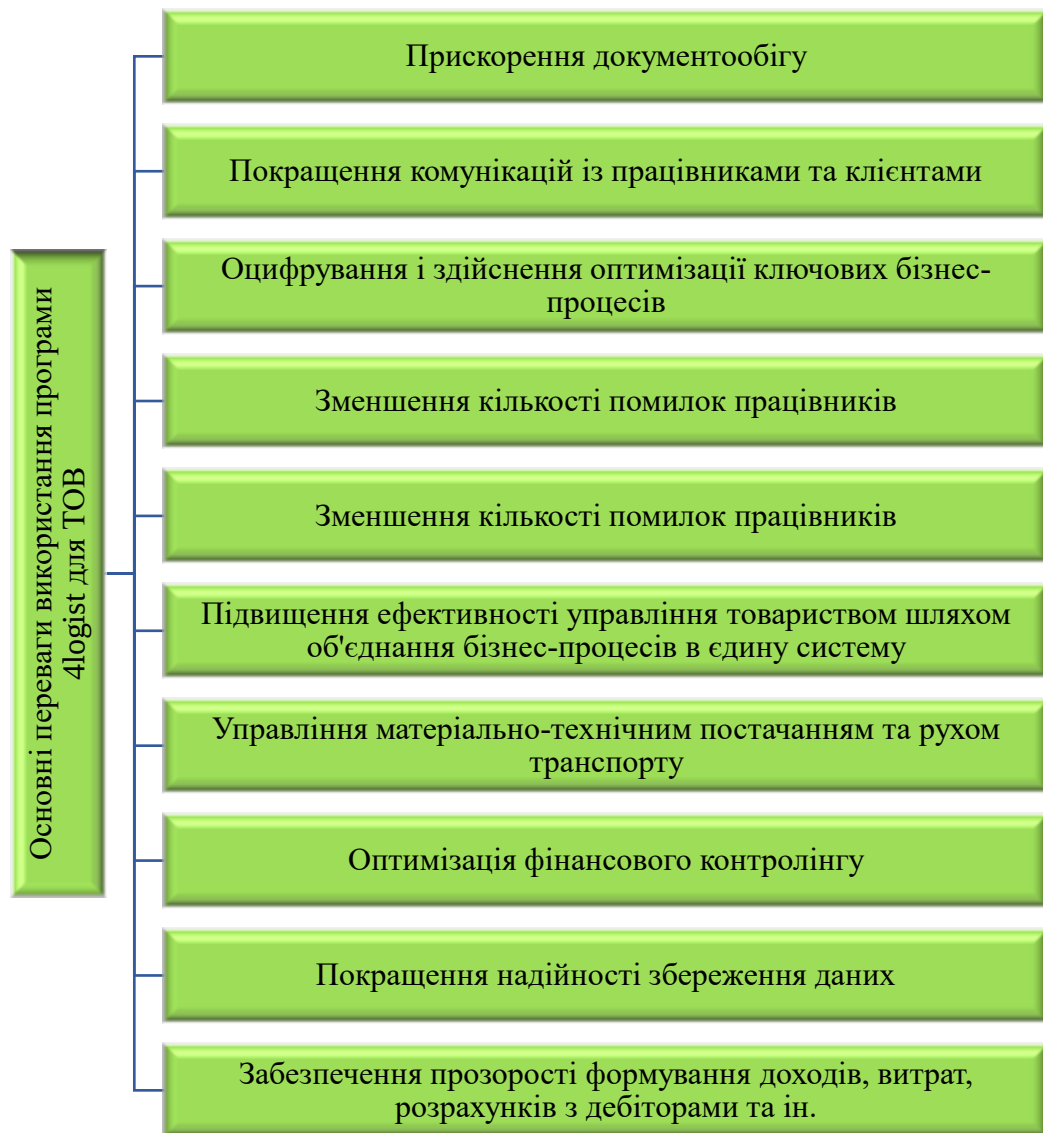

Рисунок 3.1 - Основні переваги використання програми 4logist для ТОВ «Галичина Ласунка»

Метою заходів із удосконалення управління логістичним процесом слугує підвищення ефективності господарської діяльності даного товариства та нарощування його економічного потенціалу.

Окрім впровадження нового програмного забезпечення та сучасної комп'ютерної техніки, реалізація нашої пропозиції передбачатиме здійснення інших заходів, таких як впорядкування форм документації, нормативно-довідкових даних тощо. Покращення управління логістичним процесом передбачає забезпечення надходження та перероблення вихідної інформації, що стосується ходу транспортного процесу, а також прийняття оперативних рішень

і їх реалізацію за допомогою засобів автоматики, зв'язку і комп'ютерної техніки у реальному масштабі часу. Це створить передумови для підтримання усього процесу перевезення вантажів згідно попередньо заданого оптимального режиму.

За допомогою сучасного програмного забезпечення на підприємстві буде вирішено переважаючу кількість задач звітно-статистичного, а також планово-економічного характеру. Прогнозуємо, що завдяки запропонованим заходам з автоматизації майже у два рази зменшиться чисельність зривів встановлених графіків перевезень, за рахунок цього буде досягнуто забезпечення коефіцієнта регулярності доставки вантажів на рівні не менше 0,92; собівартість доставки продукції та сировини на ТОВ «Галичина Ласунка» знизиться за рахунок руху транспорту по оптимальних маршрутах.

Основні етапи покращення управління логістичними процесами на ТОВ «Галичина Ласунка» відображені на рис. 3.2.

Рисунок 3.2 – Основні етапи покращення управління логістичними процесами на ТОВ «Галичина Ласунка»

Використання сучасних автоматизованих систем також дозволить товариству отримувати рекомендації щодо оптимальної чисельності й структури парку автотранспорту з метою забезпечення виконання оперативних завдань у сфері перевезень вантажів.

Кошторис капітальних витрат на оптимізацію управління логістичним процесом на ТОВ «Галичина Ласунка» наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 - Кошторис капітальних витрат на оптимізацію управління логістичним процесом на ТОВ «Галичина Ласунка»

Витрати	Кількість, шт.	Ціна, грн.	Сума, грн.
1. Комп'ютер	1	35000	35000
2. Ноутбуки	2	24000	48000
3. Планшети (для експедиторів)	8	4700	37600
4. Корпоративне програмне забезпечення	1	55000	55000
5. Wi-Fi роутер	1	5200	5200
6. Принтер з Wi-Fi модулем	1	14700	14700
7. Інші капітальні витрати	1	6200	6200
Всього:			201700

Прогнозуємо, що оптимізація управління логістичним процесом на ТОВ «Галичина Ласунка» дозволить збільшити продуктивність парку автомашин даної компанії за рахунок удосконалення управління їх роботою, досягнути налагодження безперервного контролю за станом виконання перевезень, знизити непродуктивні простої транспорту товариства на лінії, організувати надання їм необхідної технічної допомоги, покращити комунікації водіїв та диспетчера, завдяки чому буде забезпечено зменшення втрат робочого часу під час роботи на лінії; скоротити втрати від порожнього пробігу, підвищити якість обслуговування споживачів продукції за рахунок своєчасного прибуття транспорту. Враховуючи це, економічна ефективність заходів щодо

удосконалення управління логістикою товариства формується під впливом підвищення продуктивності рухомого складу й внаслідок цього - зниження собівартості продукції, а також інших видів ефектів. При цьому досягається оптимізація ключових бізнес-процесів, а також їх об'єднання у єдину систему.

Для впровадження запропонованих заходів плануємо залучити додатково провідного фахівця з логістики, який буде добре володіти знаннями у сфері використання інформаційних технологій. Його прогнозована місячна заробітна плата – 35 тис. грн. за місяць.

Поточні річні витрати на оптимізацію управління логістичним процесом на ТОВ «Галичина Ласунка» наведено на рис. 3.2.

Таблиця 3.2 - Поточні річні витрати на оптимізацію управління логістичним процесом на ТОВ «Галичина Ласунка»

Назва показника	Сума, грн.
Електроенергія	4700
Канцтовари та інші розхідні матеріали	18500
Витрати на оплату праці провідного фахівця з логістики	420000
Нарахування на заробітну плату	92400
Амортизація комп'ютерної техніки, оргтехніки та програмного забезпечення	100850
Інші поточні витрати	10000
Всього	646450

Розрахуємо величину економічного ефекту та рівня ефективності від запропонованих заходів. Для визначення річного економічного ефекту (ЕФ) застосуємо формулу:

$$ЕФ = R_p - Зз, \quad (3.1)$$

де R_p – очікувані економічні результати від впровадження заходів з оптимізації управління логістичним процесом на ТОВ «Галичина Ласунка»;

Z_z – затрати на впровадження заходів на підприємстві.

Очікувані економічні результати від впровадження заходів з оптимізації управління логістичним процесом на ТОВ «Галичина Ласунка» наведено на рис. 2.

Таблиця 3.3 – Очікувані економічні результати від впровадження заходів з оптимізації управління логістичним процесом на ТОВ «Галичина Ласунка»

Назва показника	Значення
Приріст чистого прибутку від зростання обсягів збуту продукції за рахунок збільшення швидкості комунікацій з клієнтами (тис. грн.)	205,0
Приріст прибутку від покращення управління транспортно-складськими операціями (тис. грн.)	190,0
Зниження собівартості продукції за рахунок оптимізації маршрутів перевезень сировини та готової продукції (тис. грн.)	135,0
Економія коштів від оптимізації використання робочого часу експедиторів та логістів (тис. грн.)	127,0
Скорочення втрат коштів від помилок, допущених персоналом (тис. грн.)	80,0
Зменшення втрат від покращення системи контролінгу за ходом логістичних операцій (тис. грн.)	93,0
Всього сума економічного результату (тис. грн.)	830,0
Сума поточних річних витрат (тис. грн.)	646,5
Ріний економічний ефект (тис. грн.)	183,5
Термін окупності капітальних витрат (років)	1,1

Величина економічного ефекту від впровадження заходів з оптимізації управління логістичним процесом на ТОВ «Галичина Ласунка» була обчислена нами наступним чином:

$$ЕФ = 830,0 - 646,5 = 183,5 \text{ тис. грн.}$$

Обчислення терміну, за який буде досягнуто окупність капітальних вкладень даного проєкту, здійснювалося наступним чином:

$$T = 201700 / 183550 = 1,1 \text{ року або 1 рік і 1 місяць.}$$

Отже, значення прогнозного економічного ефекту від впровадження заходів з оптимізації управління логістичним процесом на ТОВ «Галичина Ласунка» рівне 183,5 тис. грн., а термін окупності капітальних витрат – 1 рік 1 міс., що свідчить про доцільність їх здійснення.

Очікуємо, що використання досліджуваним товариством сучасного програмного забезпечення сфері логістики виступатиме у якості потужного інструменту, який полегшить роботу компанії, покращить контроль над її витратами, прибутковістю діяльності та підвищить економічний потенціал ТОВ «Галичина Ласунка».

3.2 Пропозиції щодо впровадження виробництва нових видів морозива із функціональними добавками

На сучасному етапі ситуація на українському ринку молочних продуктів відзначається значним попитом на вироби, які є збагаченими натуральними функціональними добавками. Важлива роль при цьому належить використанню рослинних екстрактів, які є саме тими інгредієнтами, що характеризуються вмістом біологічно активних речовин натурального походження, є визнаними мікронутрієнтами, володіючи доведеною користю, та застосовуються у процесі

виробництва продуктів харчування. До функціональних складових, які містяться у рослинних екстрактах, можна відмітити: вітаміни (тіамін, рибофлавін, ніацин, аскорбінова кислота, вітаміни груп Р та К, альфа-токоферол, філохінон, пантотенова кислота, каротиноїди, каротин), флавоноїди (лейкоантоціани, антоціани, катехіни, флавони, флавоноїдні глікозиди, кверцетин, флавони, кверцитрин, рутин тощо), терпени, пектини, ефірні олії, смоли, глікозиди, антраценові похідні, алкалоїди, хлорофіл, холін, фітонциди, макро- й мікроелементи (залізо, мідь, марганець, кальцій, калій, йод, кобальт, інші), дубильні речовини, органічні кислоти [17].

Завдяки присутності в екстрактах одних чи інших активних речовин досягається їх функціональність. Слід відмітити, що деякі з екстрактів при цьому відзначаються одразу декількома вираженими властивостями. Дані речовини здатні відігравати важливу роль у життєдіяльності людини, зокрема:

- регулювати еритро- та лейкопоез (залізо, мідь, піродоксин, фолієва кислота), забезпечувати розвиток, функції статевих залоз, розвиток ембріону;
- брати участь у метаболічних процесах, зокрема, окисно-відновних (вітамін Е, органічні кислоти, аскорбінова кислота, рибофлавін);
- покращувати вуглеводневий, білковий, жировий обмін (пантотенова кислота, піродоксин, ніацин, тіамін, фолієва кислота, органічні кислоти, холін, хлорофіл тощо);
- проявляти капілярно-протекторну дію (вітамін Е, кварцегин, вітамін Р, що використовується у поєднанні з аскорбіновою кислотою);
- брати участь у процесах синтезу гормонів (холін, флавоноїди, пантотенова кислота), ацетилхоліну;
- захищати мембрани клітин від руйнування, підтримувати здатність крові людини до згортання (вітамін Е, вітаміни групи К, кальцій), а також добрий стан хрящової і кісткової тканин (мідь, кальцій);
- сповільнювати процес старіння організму, виступаючи у ролі активних антиоксидантів (вітамін Е, каротин, флавоноїди);
- виявляти антиканцерогенні властивості, зменшувати ризик виникнення

та розвитку злоякісних пухлин (каротиноїди, аскорбінова кислота, флавоноїди, каротин, піродоксин, йод, кальцій та ін.);

- надавати протизапальну, антивірусну (хлорофіл, органічні кислоти флавоноїди), антибактеріальну й антисептичну (органічні кислоти, терпеноїди), радіопротекторну (флавоноїди, вітамін Р), антитоксичну (аскорбінова кислота) дію;

- підтримувати нормальний стан імунітету, забезпечувати його зміцнення, виводити солі важких металів, радіонуклідів, зменшувати рівень цукру у крові, володіти протиалергійною дією.

Отже, рослинні екстракти виступають перспективними натуральними добавками, що можуть застосовуватися ТОВ «Галичина Ласунка» у виробництві морозива як продукту, що користується підвищеним попитом на вітчизняному ринку серед різних верств населення. Досліджуваному підприємству необхідно пропонувати своїм споживачам нові види морозива, яке буде виготовлятися на основі впровадження у виробництво принципово нових технологічних рішень, а також шляхом розроблення рецептур, у яких здійснюється застосування нетрадиційних видів продовольчої сировини.

Завдяки виготовленню морозива на основі натуральної рослинної сировини і її комбінування із молочною основою ТОВ «Галичина Ласунка» отримає можливість досягнути значного заощадження ресурсів дефіцитної тваринної сировини, а також її збагачення біологічно цінними компонентами, необхідними для покращення здоров'я населення.

Технологічна схема, яка описує процес виробництва морозива молочного, що відзначається вмістом екстрактів квітів, зображена на рис. 3.3.

Вміст природних барвників, ароматичних та біологічно активних речовин може комплексно формувати принципово нові органолептичні, фізико-хімічні характеристики морозива. Зокрема, пропонуємо використати на ТОВ «Галичина Ласунка» технологічну схему, яка передбачає виробництво морозива з використанням квіткових екстрактів гібіскусу й троянди, що виступають потужними джерелами натуральних вітамінів (РР, К, С, групи В), мікро- та

макроелементів, органічних кислот, дубильних речовин пектинів, фенольних сполук антоціанів [17].

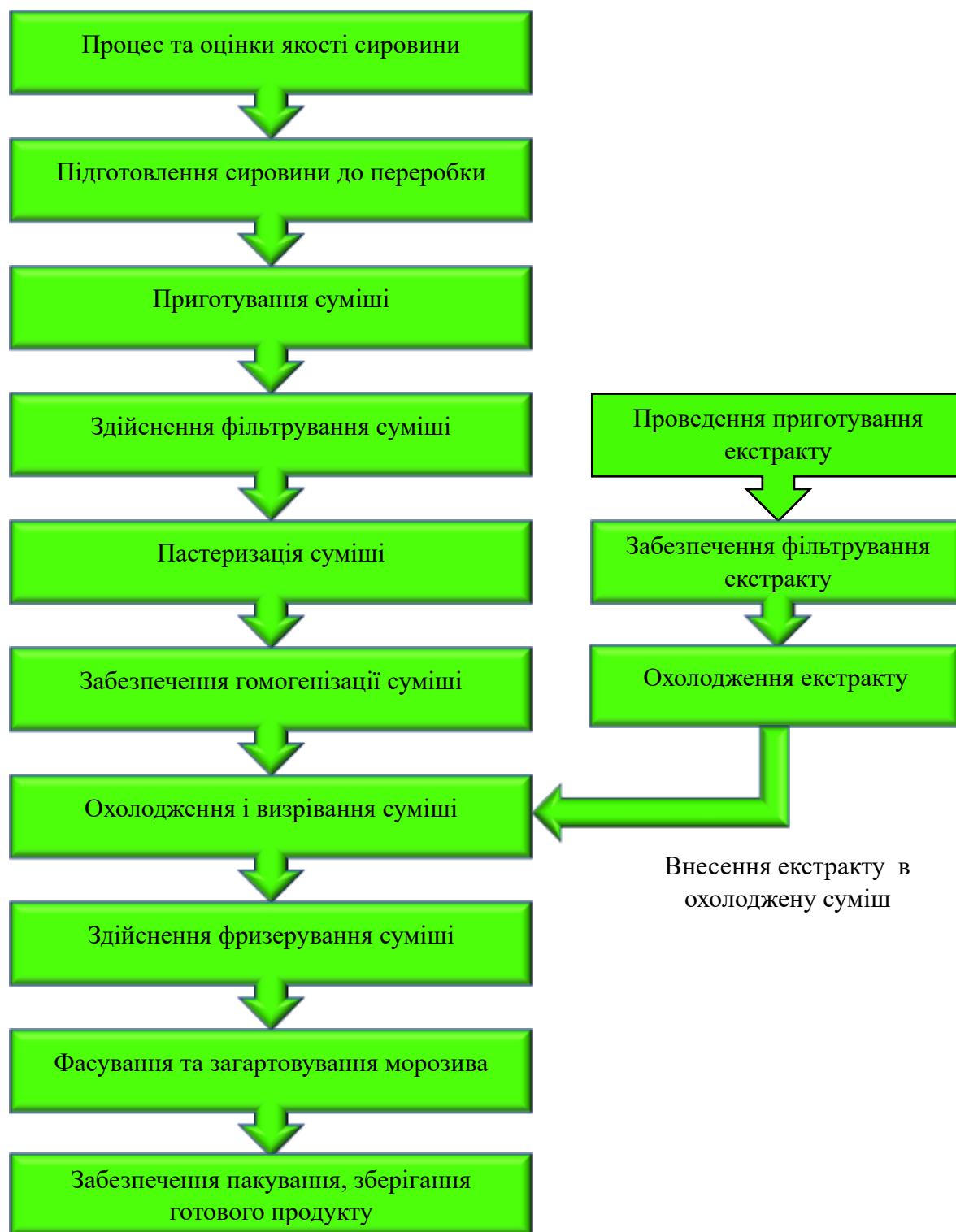

Рисунок 3.3 – Схема технологічного процесу виробництва морозива молочного із вмістом екстрактів квітів гібіскусу й троянди (згідно [17])

Зазначені екстракти пропонується використовувати компанією у якості нових оригінальних смако-ароматичних рецептурних компонентів, біологічно-активних речовин і природних барвників.

Елменти кошторису витрат на виробництво нових видів морозива із квітковими добавками на ТОВ «Галичина Ласунка» наведено на рис. 3.4.

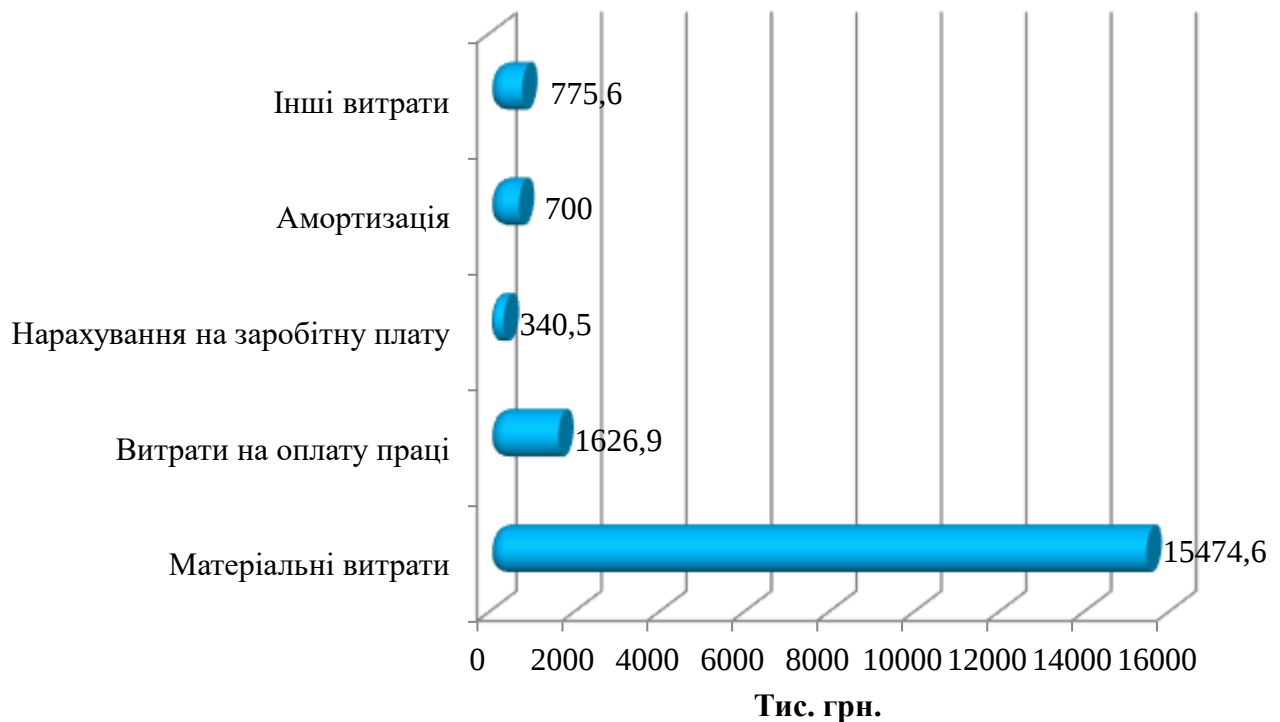

Рисунок 3.4 – Елементи кошторису витрат на виробництво нових видів морозива із квітковими добавками на ТОВ «Галичина Ласунка»

Очікуємо, що завдяки оригінальним рецептурам нові види морозива, що включають добавки квіткових екстрактів, зможуть бути віднесені до елітних видів продукції, і завдяки надзвичайно вишуканим та екзотичним органолептичним властивостям даний товар ТОВ «Галичина Ласунка» отримає високу оцінку споживачів в умовах жорсткої конкуренції, що склалася на ринку морозива. Прогнозовані техніко-економічні показники виробництва нових видів морозива із квітковими добавками на ТОВ «Галичина Ласунка» відображено в табл. 3.4.

Таблиця 3.4 - Техніко-економічні показники виробництва нових видів морозива із квітковими добавками на ТОВ «Галичина Ласунка»

Показник	Значення показника
1. Обсяг виробництва морозива, кг/рік	150000
2. Собівартість виробництва продукції, тис. грн.	18917,6
3. Ціна за 1 кг продукції, грн.	155,7
4. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	23355,0
5. Операційний прибуток, тис. грн.	4437,4
6. Чистий прибуток, тис. грн.	3638,7
7. Рентабельність продукції, % (п.5: п. 2) x 100%	23,5%

Отже, очікуваний чистий дохід товариства від реалізації морозива із квітковими добавками на ТОВ «Галичина Ласунка» складатиме 23 млн. 355,0 тис. грн., сума операційного прибутку – 4 млн. 437,4 тис. грн. Прогнозована величина чистого прибутку становитиме 3 млн. 638,7 тис. грн., а рентабельність продукції очікується на рівні 23,5%.

3.3 Пропозиції щодо зростання економічного потенціалу товариства шляхом розширення парку його автотранспорту

З метою нарощування економічного потенціалу ТОВ «Ласунка Галичина» пропонуємо здійснити розширення парку наявного у нього автотранспорту. З цією метою пропонуємо придбати вантажний ізотермічний фургон марки HYUNDAI EX-8, який буде використовувати товариством для перевезення морозива у процесі її доставки споживачам. Вартість даного виду автотранспорту складає 2 млн. 800 тис. грн.

Вантажопідйомність даного ізотермічного фургону - 4 000 кг. У якості палива використовується дизельне пальне. Об'єм двигуна фургона - 3 933 см³, внутрішній об'єм - 24,6 м³.

Використання даного автофургону для перевезення морозива дасть можливість ТОВ «Ласунка Галичина» розширити ринки збуту, здійснюючи доставку продукції у більш віддалені від м. Тернопіль області України. Очікуємо, що впровадження даної пропозиції дасть можливість підприємству збільшити виробництво продукції та відповідно чистий дохід від її реалізації та прибуток. Розрахунок прогнозних річних фінансових результатів ТОВ «Ласунка Галичина» від розширення парку автотранспорту відображений у табл. 3.5.

Таблиця 3.5 – Розрахунок прогнозних річних фінансових результатів ТОВ «Ласунка Галичина» від розширення парку автотранспорту

Показник	Сума, тис. грн.
Чистий дохід від реалізації продукції	11680,0
Собівартість продукції	9709,6
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	1970,4
Податок на прибуток	354,7
Чистий прибуток	1615,7

Здійснення економічного обґрунтування доцільності пропонованих нами проєктних рішень вимагає проведення розрахунку та аналізу показників чистої теперішньої вартості проєкту, його індексу прибутковості, а також терміну окупності капіталовкладень.

Враховуючи, що прогнозований додатковий чистий прибуток підприємства від розширення парку автотранспорту становитиме 1615,7 тис. грн., а річна сума амортизації – 560 тис. грн., визначаємо величину річного грошового потоку проєкту:

$$1615,7 + 560,0 = 2175,7 \text{ тис. грн.}$$

Отже, сума річного прогнозного грошового потоку від нашої пропозиції дорівнюватиме 2175,7 тис. грн. Наступним кроком є розрахунок дисконтованих грошових потоків. При його проведенні врахуємо процентну ставку 20% річних:

$$PV1 = \frac{2175,7}{(1 + 0,2)^1} = 1813,1 \text{ тис. грн.}$$

$$PV2 = \frac{2175,7}{(1 + 0,2)^2} = 1510,9 \text{ тис. грн.}$$

$$PV3 = \frac{2175,7}{(1 + 0,2)^3} = 1259,1 \text{ тис. грн.}$$

$$PV4 = \frac{2175,7}{(1 + 0,2)^4} = 1049,2 \text{ тис. грн.}$$

$$PV5 = \frac{2175,7}{(1 + 0,2)^5} = 874,4 \text{ тис. грн.}$$

Сума теперішніх вартостей розрахованих нами вище грошових потоків, які очікується отримати від розширення парку автотранспорту ТОВ «Ласунка Галичина» від розширення парку автотранспорту, становитиме 6506,7 тис. грн.

Обчислимо значення чистої теперішньої вартості (NPV) проєкту як абсолютної суми ефекту, що був отриманий від здійснення інвестицій, який знаходиться шляхом різниці суми грошових надходжень, тобто грошових потоків, які сформовані внаслідок реалізації даного проєкту, в які дисконтовані до поточної вартості, та суми дисконтованих витрат, раніше вкладених у реалізація цього проєкту. Для обчислення NPV можемо використати наступну формулу:

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{I_t}{(1+R)^t} - \sum_{t=0}^n \frac{B_t}{(1+R)^t}, \quad (3.2)$$

де Bt - початкові інвестиції (тис. грн.);

R – значення ставки дисконтування, поданої у коефіцієнтному вираженні;

It - грошові потоки, які прогнозуємо отримати у році t .

Тоді сума чистої теперішньої вартості становитиме:

$$NPV = 6506,7 - 2800,0 = 3706,7 \text{ тис. грн.}$$

Як показали обчислення, сума чистої теперішньої вартості проекту складає 3706,7 тис. грн. Враховуючи, що даний показник значно більший від 0, робимо висновок, що цей проект є прийнятним.

Використаємо також методики оцінювання економічної віддачі від початкових інвестицій, що передбачають визначення індексу прибутковості й терміну окупності.

Слід зауважити, що індекс прибутковості є відносним показником, який характеризує ефективність інвестицій, що обчислюється як відношення суми грошового потоку, що приводиться до теперішньої вартості, до обсягів вкладених коштів у цей проект:

$$In = \sum_{t=1}^n \frac{It}{(1+R)^t} / \sum_{t=0}^n \frac{Bt}{(1+R)^t}, \quad (3.3)$$

де In є індексом прибутковості.

$$I_n = \frac{6506,7}{2800,0} = 2,32.$$

Необхідно також з метою оцінювання проекту знайти термін його окупності (T_o), тобто час, який буде витрачений на забезпечення повного відшкодування початкових інвестицій.

Розрахунок простого періоду окупності (Ток.) полягає у знаходженні

відношення суми капітальних витрат, що будуть вкладені у проєкт, до суми його річного грошового потоку:

$$\text{Ток.} = 2800 / 284,0 = 1,3 \text{ року або } 1 \text{ рік } 4 \text{ місяці.}$$

Також знайдемо значення дисконтованого періоду окупності проєкту, що враховує часовий фактор. Розрахунки засвідчили, що воно буде рівне 1 рік 8 місяців.

Отже, значення простого терміну окупності проєкту розширення парку автотранспорту ТОВ «Галичина Ласунка» становитиме 1 рік 4 місяці, а дисконтованого – один рік 8 місяців, і це засвідчує доцільність його реалізації. Дані прогнозної оцінки ефективності капітальних вкладень подано в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6 - Прогнозна оцінка ефективності капітальних вкладень, здійснених у розширення парку автотранспорту ТОВ «Галичина Ласунка»

№ п/п	Показник	Одиниця виміру	Показник
1	Сума капіталовкладень у проєкт	тис. грн.	2800
2	Додатковий чистий прибуток	тис. грн.	1615,7
2	Річний грошовий потік	тис. грн.	2175,7
4	Чиста теперішня вартість проєкту	тис. грн.	3706,7
5	Індекс прибутковості	-	2,32
6	Простий термін окупності	років та місяців	1 рік 4 міс.
7	Дисконтований термін окупності проєкту	років та місяців	1 рік 8 міс.

Отож, показники оцінювання ефективності капітальних вкладень, здійснених у розширення парку автотранспорту ТОВ «Галичина Ласунка», говорять про те, що запропонований проєкт може бути впроваджений у діяльності досліджуваного товариства, так як його чиста теперішня вартість

становить 3 млн. 706,7 тис. грн., тобто суттєво перевищує нульове значення; індекс прибутковості дорівнює 2,32, тобто більший за 1; простий термін окупності складає 1 рік 4 місяців, а дисконтований – 1 рік 8 місяців, що також дає нам інформацію щодо економічної привабливості цього проєкту і відповідно доцільність його впровадження у діяльності ТОВ «Ласунка Галичина», що дасть змогу досягнути зростання його економічного потенціалу.

РОЗДІЛ 4

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

4.1 Організація охорони праці на ТОВ «Галичина Ласунка»

На ТОВ «Галичина Ласунка» роботодавець (генеральний директор) зобов'язаний створити в кожному структурному підрозділі і на робочому місці умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

З цією метою роботодавець забезпечує функціонування системи управління охороною праці, для чого:

- створює відповідні служби і призначає посадових осіб, які забезпечують вирішення конкретних питань охорони праці, затверджує інструкції про їх обов'язки, права та відповідальність за виконання покладених на них функцій, а також контролює їх дотримання;

- розробляє за участю сторін колективного договору і реалізує комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці;

- впроваджує прогресивні технології, досягнення науки і техніки, засоби механізації та автоматизації виробництва, вимоги ергономіки, позитивний досвід з охорони праці тощо;

- забезпечує усунення причин, що призводять до нещасних випадків, професійних захворювань, та здійснення профілактичних заходів, визначених комісіями за підсумками розслідування цих причин;

- організує проведення аудиту охорони праці, лабораторних досліджень умов праці, атестації робочих місць на відповідність нормативним актам про охорону праці в порядку і строки, що встановлюються законодавством;

- вживає за їх підсумками заходів щодо усунення небезпечних і шкідливих для здоров'я виробничих факторів;

- розробляє і затверджує положення, інструкції, інші нормативні акти про охорону праці, що діють у межах підприємства, та встановлюють правила виконання робіт і поведінки працівників на території підприємства, у виробничих приміщеннях, на будівельних майданчиках, робочих місцях відповідно до державних міжгалузевих і галузевих нормативно-правових актів про охорону праці, забезпечує безплатно працівників нормативно-правовими актами про охорону праці;

- здійснює постійний контроль за дотриманням працівником технологічних процесів, правил поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використанням засобів колективного та індивідуального захисту, виконанням робіт відповідно до вимог з охорони праці;

- організує пропаганду безпечних методів праці та співробітництво з працівниками у галузі охорони праці;

- вживає термінових заходів для допомоги потерпілим, залучає за необхідності професійні аварійно-рятувальні формування у разі виникнення на підприємстві аварій та нещасних випадків. Роботодавець несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

Існують конкретні обов'язки працівників ТОВ «Ласунка Галичина» щодо дотримання вимог нормативно-правових актів з охорони праці. Кожен працівник, виконуючи трудові обов'язки, зобов'язаний:

- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території підприємства;

- знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці, правила поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;

- проходити в установленому порядку попередні та періодичні медичні огляди.

Кожен працівник ТОВ «Галичина Ласунка» несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

З метою забезпечення пропорційної участі працівників на підприємстві для вирішення будь-яких питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища за рішенням трудового колективу може створюватися комісія з питань охорони праці. Комісія складається з представників роботодавця та професійної спілки, а також уповноваженої найманими працівниками особи, спеціалістів з безпеки, гігієни праці та інших служб підприємства відповідно до типового положення, що затверджується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з нагляду за охороною праці. Рішення комісії мають рекомендаційний характер.

ТОВ «Галичина Ласунка» зобов'язане за свої кошти організувати проведення попереднього (при прийнятті на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, а також щорічного обов'язкового медичного огляду осіб віком до 21 року.

За результатами періодичних медичних оглядів у разі потреби роботодавець повинен забезпечити проведення відповідних оздоровчих заходів. Медичні огляди проводяться відповідними закладами охорони здоров'я, працівники яких несуть відповідальність згідно із законодавством за відповідність медичного висновку фактичному стану здоров'я працівника.

Проведення медичних оглядів визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я. Роботодавець має право в установленому законом порядку притягнути працівника, що ухиляється від обов'язкового медичного огляду, до дисциплінарної відповідальності, а також зобов'язаний відсторонити його від роботи без збереження заробітної плати.

Роботодавець зобов'язаний за свій рахунок забезпечити позачерговий медичний огляд працівників:

- за заявою працівника, коли він вважає, що погіршення стану його здоров'я пов'язане з умовами праці;
- за своєю ініціативою, коли стан здоров'я не дозволяє працівнику виконувати свої трудові обов'язки.

За час проходження медичного огляду за працівниками зберігаються місце роботи (посада) і середній заробіток.

4.2 Підвищення стійкості роботи об'єктів господарської діяльності під час НС техногенного та природного походження

Стійкість роботи ТОВ «Галичина Ласунка» - це його спроможність в умовах надзвичайної ситуації надавати послуги в запланованому обсязі та номенклатурі, а при отриманні середніх руйнувань або порушенні зв'язків з кооперації та поставок відновлювати виробничу діяльність у мінімальні терміни.

На стійкість роботи «Галичина Ласунка» в умовах надзвичайних ситуацій впливають наступні фактори:

- надійність захисту робітників та службовців;
- спроможність інженерно-технічного комплексу об'єкта протистояти у визначеному ступеню уражуючих факторів стихійного лиха, аварій, катастроф та сучасних видів зброї;
- захищеність підприємства від вторинних уражуючих факторів (пожеж, вибухів, зараження отруйними речовинами);
- надійність системи забезпечення об'єкта всім необхідним для виробництва сировиною, паливом, комплектуючими вузлами і деталями, електроенергією, газом та іншим);
- стійкість та безперервність управління виробництвом та заходами цивільної оборони;
- підготовленість підприємства до ведення рятувальних та інших невідкладних робіт до поновлення порушеного виробництва.

Шляхами підвищення стійкості роботи ТОВ «Галичина Ласунка» в умовах надзвичайних ситуацій є:

- забезпечення надійного захисту робітників та службовців від уражуючих факторів сучасної зброї, аварій, катастроф і стихійного лиха;
- захист основних виробничих фондів від уражуючих факторів, у тому числі вторинних, які виникають внаслідок надзвичайних ситуацій;
- стійке забезпечення всім необхідним для випуску запланованої продукції та надання послуг;
- підготовка до відновлення порушеного виробничого процесу;
- підвищення надійності та оперативності управління виробництвом та заходами цивільної оборони.

Захист робітників та службовців на ТОВ «Галичина Ласунка» може досягатися чотирма основними способами:

- укриття людей у захисних спорудах;
- проведення евакозаходів;
- радіаційно-хімічний захист;
- медичний і біологічний захист.

Захист виробничих фондів полягає у підвищенні протидії будинків, споруд і конструкції об'єкта до уражуючих факторів та захисті технологічного обладнання, верстатів, систем, комунікацій та інших засобів, що формують основу виробничого процесу.

Велику роль у підвищенні стійкості роботи ТОВ «Галичина Ласунка» має створення надійних систем електро-, водо- та теплозабезпечення, стійкість яких у свою чергу досягається:

- а) підвищенням стійкості електрозабезпечення:
 - розподіл схеми електромереж на незалежно працюючі частини;
 - закілювання електромереж та підключення їх до декількох джерел енергозабезпечення;
 - створення резерву дизельних електростанцій;
- б) підвищенням стійкості систем водопостачання:

- водопостачання від двох незалежних джерел, одне з яких підземне;
- захист вододжерел та резервуарів чистої води;
- створення обвідних (байпасних) ліній навколо водонапірних веж;
- в) підвищенням стійкості систем газо-, тепло- та паливозабезпечення:
 - розподільні газопроводи робляться підземними та передбачається їх кільцювання;
 - газорозподільні станції та опорні пункти обвідних газопроводів передбачаються в підземному варіанті;
 - встановлюються в основних вузлових точках систем газозабезпечення автоматичні вимикаючі пристрої, які спрацьовують при аваріях.

Підвищення протипожежної стійкості ТОВ «Галичина Ласунка» досягається:

- максимальним скороченням запасів паливо- та вибухонебезпечних речовин;
- проведення профілактичних протипожежних заходів;
- підготовкою сил і засобів пожежогасіння.

Для підвищення стійкості системи матеріально-технічного постачання на ТОВ «Галичина Ласунка» створюються запаси сировини, палива, комплектуючих вузлів і деталей, обладнання, які дозволяють продовжувати роботу на випадок дезорганізації постачання.

Стійкість системи управління підприємства залежить від:

- підготовки пунктів управління (захищених);
- забезпечення засобами зв'язку;
- використання автоматизованих систем управління.

З метою прискореного (негайного) відновлення порушеного виробництва на підприємстві може проводитися:

- розроблення необхідної технічної та технологічної документації;
- створення запасів матеріальних засобів для відновлювальних робіт і засобів для їх проведення;

— визначення вірогідної черговості робіт з відновлення виробництва урахуванням наявних ресурсів та місцевих умов.

Крім того, на стійкість роботи підприємства буде впливати наявність підготовленої робочої сили.

Підвищення надійності та оперативності управління виробництвом ТОВ «Галичина Ласунка» досягається за рахунок:

- створення на об'єкті стійкої системи зв'язку;
- високої підготовки керівного складу;
- своєчасного прийняття правильних рішень та постановка завдань підлеглим відповідності до обстановки, що склалася.

Як бачимо, підвищення стійкості роботи ТОВ «Галичина Ласунка» досягається завчасним проведенням цілого комплексу інженерно-технічних, технологічних та організаційних заходів, які спрямовані на максимальне зниження дії уражуючих факторів та створення умов для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Серед можна наступні.

Інженерно-технічні заходи — це комплекс робіт, що забезпечує підвищення стійкості виробничих будинків і споруд, обладнання, комунально-енергетичних систем підприємства.

Технологічні заходи забезпечують підвищення стійкості роботи солодового заводу шляхом зміни технологічного процесу, що сприяє спрощенню надання послуг та усуває можливість виникнення вторинних уражуючих факторів.

Організаційні заходи передбачають розроблення і планування дій керівного, командно-начальницького складу штабу, служб і формувань ЦО ТОВ при захисті робітників і службовців, проведення рятувальних та інших невідкладних робіт щодо відновлення виробництва.

ВИСНОВКИ

ТОВ «Галичина Ласунка» є успішно діючим підприємством, що спеціалізується на виробництві великого асортименту морозива. Продукція товариства випускається під торговою маркою «Ласунка», вона відзначається високою якістю, оскільки у своїй роботі ТОВ «Галичина Ласунка» використовує передові технології виробництва. На підприємстві здійснене впровадження системи управління якістю ISO 9001, застосовується сертифікована система управління, що дозволяє забезпечити випуск безпечних харчових продуктів.

Обсяги реалізованого морозива ТОВ «Галичина Ласунка» протягом 2021-2023 рр. зростали, а обсяги реалізації вафель дещо знижувалися у 2022 році, після чого спостерігався їх приріст. У 2022 році спостерігалось зниження обсягів чистого доходу даного товариства, отриманого від реалізації продукції, на 12 млн. 489 тис. грн. Проте функціонування компанії у наступному році принесло зростання її чистого доходу на 28200 тис. грн., що говорить про покращення виробничо-збутової діяльності за цей період.

Собівартість реалізованої продукції у 2022 році знизилася більше, ніж обсяги падіння виручки, а саме на 23 млн. 398 тис. грн., що є позитивним, а у 2023 році поряд із зростанням виручки вона збільшилася на 8 млн. 490 тис. грн. Адміністративні витрати та витрати на збут ТОВ «Галичина Ласунка» у 2022 році зростали, а у 2023 – знижувалися. Зауважимо, що протягом 2021-2023 років спостерігалось стабільне зростання інших операційних витрат, інших операційних доходів товариства. Позитивними змінами відзначалася динаміка фінансових результатів ТОВ «Галичина Ласунка». Зокрема, валовий прибуток збільшився у 2022 році на 10 млн. 909 тис. грн., а в наступному році його зростання складало 19 млн. 710 тис. грн. Бажаним для підприємства було також нарощування суми прибутку від операційної діяльності – на 11 млн. 815 тис. грн. у 2022 році та на 32 млн. 43 тис. грн. у 2023 році. Чистий прибуток ТОВ

«Галичина Ласунка» також стабільно зростає, причому його приріст дорівнював 11 млн. 463 тис. грн. за 2022 рік та 25 млн. 6 тис. грн. за 2023 рік. Порівняно з 2021 роком сума чистого прибутку зросла в 3,17 разів, що свідчить про значні економічні успіхи досліджуваного підприємства. Загальна вартість активів ТОВ «Галичина Ласунка» зросла у 2022 році на 30 млн. 135 тис. грн., а у 2023 році – на 65 млн. 901 тис. грн. Протягом 2021-2023 рр. для ТОВ «Галичина Ласунка» було характерне зростання вартості власного капіталу та поточних зобов'язань. Також у 2023 році спостерігалось появі у структурі пасивів довгострокових зобов'язань у сумі 5 млн. грн.

Практично усі вище наведені показники рентабельності ТОВ «Галичина Ласунка» відзначалися зростанням їх величини. Зокрема, ця тенденція була характерна для рентабельності загального капіталу, власного капіталу, показників рентабельності продажу, які були розраховані за чистим, операційним та валовим прибутком. Насамперед це було зумовлене суттєвим збільшенням прибутку товариства за 2021-2023 рр. Результати аналізування динаміки рентабельності основних фондів та рентабельності оборотних активів товариства говорять про їх значне зростання протягом 2021-2023 років, що є позитивним аспектом використання даних видів активів у діяльності компанії. У 2023 році покращилася ефективність використання оборотних коштів ТОВ «Галичина Ласунка», про що говорить зростання коефіцієнту оборотності і зменшення часу обертання оборотних коштів.

З метою зростання економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка» пропонуємо здійснити заходи з удосконалення управління логістичними процесами на даному підприємстві, а саме впровадити нове програмне забезпечення шляхом використання програми 4logist. Використання даного програмного забезпечення дасть можливість товариству забезпечити прискорення документообігу, покращення комунікацій із працівниками та клієнтами, оцифрування та здійснення оптимізації ключових бізнес-процесів, що інтегруються в єдину систему, а також дасть низку інших позитивних результатів. Сума прогнозованого економічного ефекту від впровадження

заходів з оптимізації управління логістичним процесом на ТОВ «Галичина Ласунка» становить 183,5 тис. грн., а термін окупності капітальних витрат проєкту – 1,1 роки.

Друга наша пропозиція стосується впровадження виробництва нових видів морозива із натуральними функціональними добавками. Зокрема, пропонуємо при виготовленні морозива використовувати екстракти квітів гібіскусу й троянди, що виступають потужними джерелами натуральних вітамінів, мікро- та макроелементів, органічних кислот та ін. корисних речовин. Очікуємо, що використання оригінальної рецептури дасть можливість забезпечити випуск елітного морозива, яке відзначатиметься вишуканим смаком та екзотичним органолептичними властивостями, завдяки чому буде користуватися високим попитом на ринку. Очікуваний чистий дохід товариства від реалізації морозива із квітковими добавками складатиме 23 млн. 355,0 тис. грн., сума операційного прибутку – 4 млн. 437,4 тис. грн. Прогнозована величина чистого прибутку становитиме 3 млн. 638,7 тис. грн., а рентабельність продукції очікується на рівні 23,5%.

З метою нарощування економічного потенціалу ТОВ «Галичина Ласунка» також пропонуємо здійснити розширення парку наявного у нього автотранспорту. З цією метою пропонуємо придбати вантажний ізотермічний фургон, який буде використовуватися товариством для доставки морозива споживачам. Прогнозований додатковий чистий прибуток підприємства від розширення парку автотранспорту становитиме 1615,7 тис. грн., чиста теперішня вартість проєкту складе 3 млн. 706,7 тис. грн., що є значно більшим від 0, звідки випливає, що проєкт прийнятний. Індекс прибутковості цього проєкту рівний 2,32, простий термін окупності - 1 рік 4 міс., а дисконтований - 1 рік 8 міс. У результаті аналізування одержаних нами значень показників вважаємо, що даний проєкт заслуговує на впровадження, і його реалізація дасть змогу підвищити економічний потенціал ТОВ «Галичина Ласунка».

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Крилов Т. Структура та принципи фінансово-економічного потенціалу підприємства в сучасних умовах. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління.* 2024. № 14. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2024-14-04-09>
2. Квасницька Р.С., Тарасюк М.В. Структуризація потенціалу підприємств. *Вісник КНТЕУ.* 2017. № 1. С. 73-82.
3. Бурса О.В. Економічний потенціал: суть і значення. URL: <http://nz.uad.lviv.ua/static/media/7/43.pdf>
4. Васьківська К. В., Лозінська Л. Д., Галімух Ю. О. Економічний потенціал підприємства в умовах змін: суть та характерні особливості. *Ефективна економіка.* 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7858>
5. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю., Лукаржевська-Мялик. Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. *Економіка та суспільство.* 2022. №44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791>
6. Ажаман І.А., Жидков О.І. Теоретичне обґрунтування сутності та властивостей потенціалу підприємства. *Економіка та держава.* 2018. №2. С.22—26.
7. Титикало В.С. Складові економічного потенціалу підприємств машинобудування в системі змінно-адаптивних економічних інтересів. *Економічний вісник.* 2022. №2. С. 179-187.
8. Богма О. С., В'ялець О. В., Верчак А. О. Оцінка економічного потенціалу підприємств торгівлі. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі.* 2022. №4. С. 43-49. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/tourism/article/view/1107>
9. Економічний потенціал підприємства: навчальний посібник / за заг. ред. проф. О. Ф. Балацького, проф. О. М. Теліженка. Суми : Університетська книга,

2014. 724 с.

10. Костецька Н. І. Стратегічне управління потенціалом підприємства: теоретико-методичні аспекти. 2021. № 20. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. URL: <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/252604>
11. Лизунова Е.Н., Ганцура А.В. Стратегічне управління потенціалом підприємства на основі підвищення його конкурен-тоспроможності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 9. С. 97-100.
12. Турило А.А. Потенціал підприємства: сутність та методологічні підходи до визначення. *Економічний вісник*. 2014. № 3. С. 65-71.
13. Отенко І.П., Даневич О.С. Ключові елементи стратегічного потенціалу підприємства. *Бізнес-Інформ*. 2014. № 9. С. 302–307.
14. Пантелєєв М.С., Шматько Н.М. Формування механізму стратегічного управління потенціалом підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2013. № 41. С. 209–215.
15. Малюта Л. Я. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства : навчальний посібник. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2016. 232 с.
16. 4logist. Програма для логістики. URL: https://get.4logist.com/ua/_campaign=ua-UA-dtpro&utm_source=google&utm
17. Гулак О.В. Нові натуральні інгредієнти у технології морозива. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/81a7e473-a348-4c9d-b33d-9bb8a5acdc4f/content>
18. Андрушків Б. М., Черничинець С. П. Корпоративне управління: Навчальний посібник. Київ : Кондор, 2011. 528 с.
19. Отенко І.П. Формування механізму управління економічним потенціалом підприємства. *Бізнес-Інформ*. 2015. № 3. С. 241-246.
20. Безпека в надзвичайних ситуаціях. Методичний посібник для здобувачів освітнього ступеня «магістр» всіх спеціальностей денної та заочної

(дистанційної) форм навчання / укл.: Стручок В. С. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А. 2022. 156 с.

21. Кирич Н.Б., Мосій О.Б., Машлій Г.Б., Горбатюк В.В. Зміни управлінських процесів в організаціях, викликані війною в Україні. Економічний простір. Збірник наукових праць. 2024. № 190. С.311-315. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1505>

22. Shveda N., Garmatiuk O., Kuzhda T., Mashliy H., Yuruk N. Digital transformation as an imperative for innovative development of business processes under martial law (Ukrainian experience). *Economics of Development*. №23(2). pp. 69-79 URL.: <https://doi.org/10.57111/econ/2.2024.69> (Scopus).

23. Машлій Г., Грицишин В., Мосій О. Теоретичні засади формування інвестиційного потенціалу підприємств та напрями його розвитку. *Соціально-економічні проблеми і держава*. Випуск 2. 2021. С. 421-432. URL: <https://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21mhbnjr.pdf>

24. Кирич Н. Б., Андрушків Б. М., Погайдак О. Б. Інноваційна діяльність підприємств та організацій як метод стабілізації економіки регіонів України. *Вісник економічної науки України*. 2009. № 1 (15). С. 23–25.

25. Ареф'єва О. В., Мізюк С. Г., Ращепкін М. Д. Особливості формування економічного потенціалу підприємств із позицій економічної безпеки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Випуск 22. Частина 1. С. 5-9.

26. Мартиновський В. С., Кравець В. Г. Методичні підходи до оцінки економічного потенціалу підприємств. *Економіка харчової промисловості*. 2015. № 3. С. 49–54.

27. Галушак О., Галушак М., Машлій Г. Цифровізація в Україні: еволюційні перетворення. *Галицький економічний вісник*. 2023. Том 81. № 2. С. 155-163. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/41209>

28. Галушак М., Галушак О., Машлій Г. Електронна Україна в цифровому світі. *Галицький економічний вісник*. Т. : ТНТУ, 2023. Том 85. № 6. С. 174–182. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.06.174

29. Васьківська К. В., Лозінська Л. Д., Галімух Ю. О. Економічний потенціал підприємства в умовах змін: суть та характерні особливості. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7858>
30. Техноекологія та цивільна безпека. Частина «Цивільна безпека»: Навчальний посібник / автор-укладач В.С. Стручок. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А. 156. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/39424>
31. Машлій Г., Баляс І. Елементи системи управління виробничим потенціалом підприємства та напрями покращення його використання / Матеріали науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному та локальному вимірах»: зб. тез доповідей, 03 листопада 2023 р./за заг. ред. О.В. Панухник. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2023. с. 20-21.
32. Ареф'єва О. В., Вовк О.М, Кириченко А. І. Формування механізму нарощування ефективності використання резервів розвитку потенціалу підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2018. №25. С. 310-317.
33. Сороківська О. А., Гевко В. Л. Інформаційна безпека підприємства: нові загрози та перспективи. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2(2), 2010. С. 32-35.
34. Кужда Т. Етапи успішного управління організаційними змінами на підприємстві. *Галицький економічний вісник*. 2013. № 2(41). С. 66–72.